

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 20ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 88 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΕΚΛΙΜΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

ΕΙΚΟΣΙ «20» ΧΡΟΝΙΑ «ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Το πρώτο φύλλο των "Ζ.Χ." εκδόθηκε το Δεκέμβρη του 1993. Από τότε στο αυλάκι του χρόνου κύλισαν ογδόντα οχτώ <88> φύλλα των Ζωγλοπίτικων Χρονικών. Τα "Ζ.Χ." είναι από τα μακροβιότερα έντυπα των Μορφωτικών και Πολιτιστικών Συλλόγων, τα οποία εκδίδονται με απόλυτη συνέπεια, και με συνεχείς βελτιώσεις της μορφής και του περιεχομένου τους, χωρίς να απουσιάζει ούτε ένα φύλλο από τη σειρά των τευχών της εικοσαετίας.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην ίδρυση της εφημερίδας περιγράφονται συνοπτικά στο πρώτο φύλλο της και ήταν οι εξής:

- Να αποτελέσουν τον κρίκο που θα ενώνει τους διασκορπισμένους χωριανούς· να είναι το βήμα που θα επικοινωνούν μεταξύ τους.
- Να βοηθήσουν τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας να μην ξεκόψουν τελείως από το χωριό.
- Να ευαισθητοποιήσουν όλους για τα προβλήματα και το μέλλον του χωριού μας.
- Να διασώσουν από τη λήθη την ιστορία, την παράδοση και το λαϊκό πολιτισμό του χωριού μας.

Αυτή είναι και η διαχρονική "ιδεολογία" της εφημερίδας. Τα "Ζ.Χ.", τήρησαν με σχολαστική ακρίβεια τους παραπάνω σκοπούς, τήρησαν απόσταση από πολιτικές θέσεις και παρατάξεις, από διενέξεις και αντιδικίες που βλάπτουν τα συμφέροντα και την εικόνα του χωριού και έλαβαν σαφείς θέσεις σε προβλήματα της τοπικής κοινωνίας. Η κατακόρυφη αύξηση των συνδρομητών της εφημερίδας, το κύρος που απολαμβάνει από τον πνευματικό κόσμο του τόπου μας και ο εναγκαλισμός της από τους, όπου γης, χωριανούς μας είναι αψευδείς μάρτυρες ότι μέρος τουλάχιστο των στόχων που τέθηκαν έχει επιτευχθεί. Η ζωή όμως συνεχίζεται, εξελίσσεται, προχωρεί και επιβιώνει μόνο ότι ακολουθεί τις εξελίξεις. Αυτός ο νόμος δεν εξαιρεί ασφαλώς και την εφημερίδα μας, η οποία, για να επιβιώσει, χρειάζεται συνεχή βελτίωση. Το χωριό μας διαθέτει πολλές δεκάδες, ίσως και εκατοντάδες επιστήμονες και ανθρώπους, έστω και ολύγων γραμμάτων, που έχουν όμως να προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την ιστορία και τον πολιτισμό του χωριού μας. Αν όλοι αυτοί προσθέσουν το λιθαράκι τους, μπορούμε να χτίσουμε πύργο. Μέσα από τους νέους ανθρώπους πρέπει να υπάρξει και η διαδοχή στη διαδικασία της επιλογής των θεμάτων και της σύνταξης της εφημερίδας. Οι παλαιοί εξαντλούνται βιολογικά και πνευματικά, διότι όλα στη ζωή έχουν ημερομηνία λήξης. Παρά ταύτα, τόσο εμείς που επί τριάντα τόσα χρόνια υπηρετούμε το Σύλλογο του χωριού μας, όσο και το σύνολο των, όπου γης, χωριανών, εξακολουθούμε να πιστεύουμε στο μέλλον του Συλλόγου και της εφημερίδας του, που, όπως έχουν τα πράγματα, μετά την κατάργηση των Κοινοτήτων και των μικρών Δήμων, είναι η μόνη φωνή και το σημείο αναφοράς της Ραχούλας.-

Η συνέχεια στη σελίδα 7

ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγιάννης

Μετανάστευση είναι η απομήκη ή η οικογενειακή μετακίνηση από τον τόπο της διαμονής εις άλλον τόπο διά πολλούς και διαφόρους λόγους. Οι λόγοι που συμβάλλουν, συντελούν εις την μετανάστευση είναι βεβαία πολλοί, κυρίως λόγοι ασφάλειας ζωής ή ανάζητηρ όρων βελτίωσης συνθηκών αυτής. Η μετανάστευση χωρίζεται σε εξωτερική όπου γίνεται σ' άλλη χώρα και εσωτερική όπου γίνεται μέσα στην ίδια την πατρίδα. Για την εξωτερική μετανάστευση μπορούμε σε προηγούμενα φύλλα των Ζ.Χ. και σε δύο συνέχειες. Έτσι εξαντλήσαμε αυτό το θέμα κατά το μάλλον ή τήπον. Μένει τώρα να ασχοληθούμε με το θέμα από εσωτερικής πλευράς.

Βέβαια κύριοι λόγοι της μετανάστευσης είναι οι οικονομικοί. Η φτώχεια, η ανέχεια και η μιζέρια έσπρωχνες τους ανθρώπους από αργιτσάτους χρόνους στην ανάζητηρ καλύτερη τύχη και βελτίωσης των συνθηκών διαβίστης και διαμονής. Δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ακόμη και τους άλλους λόγους ασφάλειας ζωής, θρησκευτικής ή και πολιτικούς.

Συνέχεια στην 3η σελ.

Γρηγόρης Λιακατάς (1799-1826)

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλας
lampgriv@gmail.com

[Το άρθρο που ακολουθεί γράφεται για να συνδεθεί με τις επιστολές των 1) Απόστολου Τσολαρίδη, 2) Άγγελου Ζαχαρόπουλου και Γιώργου Ζαχαρόπουλου και να δοθούν περισσότερες πληροφορίες για τη συμμετοχή Βλάχων και Σαρακατσάνων στην ελληνική επανάσταση]

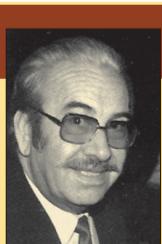
Ο Γρηγόρης Λιακατάς ήταν ο μεγάλος γιος του σαρακατσάνου τσελιγκά Θύμιου Λιακατά, του οποίου το τσελιγκάτο αποτελούνταν αποκλειστικά από στενούς συγγενείς. Τα άλλα αδέρφια του ήταν, ο Μήτρος, ο Σωτήρης, ο Κώστας και η πολυτραγουδισμένη για την ομορφιά της Δέσποινα που με την βία την πήρε ο Αλή πασάς στο χαρέμι του. Γεννήθηκε γύρω στο 1799, κατ' άλλους στον Ασπροπόταμο, κατ' άλλους στο Ξηρόμερο, όπου οι

Συνέχεια στην 4η σελ.

1. Είκοσι χρόνια "Ζωγλοπίτικα Χρονικά"	σελ. 1
2. Βασίλης Καραγιάννης: "Ραχούλιωτες μετανάστες"	1.3
3. Λάμπρος Γριβέλλας: "Γρηγόρης Λιακατάς(1799-1826)"	1.4
4. Θωμάς Κίσσας: "Μαθητικές αναμνήσεις"	1.5
5. Νέο Βιβλίο: "Ιππεύοντας τους λύκους"	1
6. Σούλα Τόσκα-Κάμπα: "Τραγούδια του γάμου"	2
7. Αγώρα Κωτσαρίδη: "Ο ξένος Δημοτικό τραγούδι"	2
8. Μάρκος Παππάς: "Τα φιλάλποιμα"	2
9. Κοινωνία-Συνδρομές-Ανέκδοτα-Αινίγματα	2
10. Επιστολές (Βλάχοι και Σαρακατσάνοι)	4
11. Παναγιώτης Κατσούλας: "Η Γούρνα"	5
12. Άγγελος Ζαχαρόπουλος: "Οικον. κρίση και κατήφεια της ελλην. κοινωνίας"	5
13. Εκδηλώσεις: Τα θεοφάνια και η πίτα του Συλλόγου (Εικόνες)	6
14. Είκοσι χρόνια "Ζωγλοπίτικα Χρονικά" (Εικόνες)	7
15. Μάστιγα για την Ελληνόπουλη παχυσαρκία	8
16. Δημήτρης Κουντουράς: "Γιατί Καλά Χριστούγεννα"	8
17. Νικόλαος Πολίτη: "Παραδόσεις του ελληνικού λαού"	8
18. Πέτρος Παπαζαρκάδης: "Το Πεζούλι"	9
19. Μικρό αιφέρωμα στην 28η Οκτωβρίου 1940	9
20. Γεώργιος Κήλης: "Μια απαγωγή με σκοπό τη ληστεία το 1878"	10
21. Το ραδίκι: "Ένα λαχανικό που οχυρώνει τον οργανισμό μας"	10
22. Λάμπρος Δ. Κατσούλας: "Προσωπική εργασία-Εθελοντισμός"	11
23. Ο ίταμος στις δύξεις του Αιγαίου πάρκα στα Αγραφά-Καπάπωσ θράχων Δημοτικά τέλη- Αγροτικό ιατρείο Ραχούλας	12

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

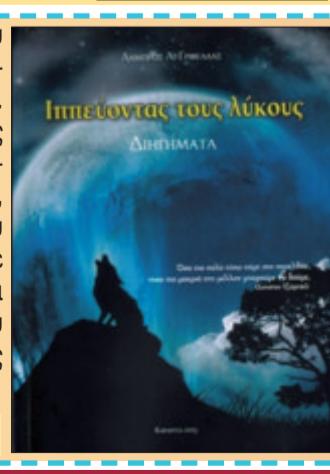
Γράφει ο
Θωμάς Κίσσας

Όταν ήρθε ο καιρός να πάω στο σχολείο η δόλια η μάνα (χήρα με τρία παιδιά) πούλησε ένα γομαροφόρτι ξύλα και μου αγόρασε το αλφαριθμητή και μια πλάκα με δύο κοντύλια. Τα έβαλε σε μια υφαντή τσιάντα (σάκα τη λένε τώρα), μου την πέρασε σταυρώτα στον ώμο, μου ευχήθηκε "καλή πρόσοδο" και με όρκισε πως το βιβλίο και την πλάκα

ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ
Λάμπρος Α. Γριβέλλας
Ιππεύοντας τους λύκους

Κυκλοφόρησε το 100 βιβλίο του Λάμπρου Γριβέλλα με τίτλο: "Ιππεύοντας τους λύκους" (Διηγήματα). Η συλλογή περιλαμβάνει 40 διηγήματα, τα περισσότερα από τα οποία αναφέρονται στη ζωή του χωριού και της ευρύτερης περιοχής του. Τα κείμενα είναι μικρά σε έκταση και γραμμένα σε γλώσσα απλή και εύληπτη και, εκτός από τη λογοτεχνική τους αξία, περιλαμβάνουν ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία χρήσιμα κυρίως για την νέα γενιά των χωριανών που δεν είχαν την τύχη/ατυχία να τα ζήσουν.

Για το βιβλίο έγραψαν:
Παρμενίων Μπώλος, Φιλόλογος
"Προσπαθεί ο συγγραφέας σε αυτά τα διηγήματα να αναδείξει

Συνέχεια στην 4η σελ.

**Από το βιβλίο της Σουλας Τόσκα-Κάμπα
""ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ""**

Ξεκίνημα της νύφης

-Μάνα μου, γλυκιά μου μάνα, πότε μάλωσαμ' αντάμα και με διώχνεις τόσο αλάργα, τόσο μακριά στα ξένα;
Μάνα μου, γλυκιά μου μάνα, τι κακό είδες από μένα;
Εγώ τα ξένα δεν τα ξέρω, τι θα κάνω, τι θα γένω;
Εγώ στα ξένα θ' αρρωστήσω, ποια μανούλα θα ζητήσω;
-Να ζητήσεις την κουνιάδα και την πρώτη συνυφάδα.
-Την κουνιάδα δεν τη νοιάζει, συνυφάδα δεν αδειάζει.

Αργιθέα

Το ξύρισμα του γαμπρού

Μπαρμπέρη μ' τα ξουράφια σου καλά να τα τρουχίσεις,
Όμορφα και σιγά σιγά γαμπρό για να ξουρίσεις.
Να τον ξουρίσεις όμορφα, όμορφο να τον κάνεις,
τέτοιο λεβέντη, τέτοιο νιο, δεν κάνει να ξεκάνεις!
Να τον ζηλεύει ο ντουνιάς κι η νύφη που τον παίρνει,
Να τονε χαίρεται μαζί κι όλη η οικουμένη.

Αλμυρός

Ο ΞΕΝΟΣ

-Ξένε μ', στα ξένα πως περνάς,
ποιος μαγειρεύει και δεν πεινάς.
Γιε μ' ποιος στρώνει και κοιμάσαι
και για μένα δεν θυμάσαι;
-Πάιρνω την κουβερτούλα μου
Και μου πονεί η καρδούλα μου.
Γιε μ', την στρώνω και κοιμάμαι
και για σένα δεν θυμάμαι.
Με το αρς και με το δύο
στην γραμμή στο μαγειρέο.
-Βάλε, βρε μάγειρα, φαϊ,
βάλε φασόλια και φακί,
να φαν' τα φανταράκια,
τα όμορφα παλικαράκια.
-Πάιρνω την καραβάνα μου
και λησμονώ τη μάνα μου!
Γιε μ', την παίρνω να την πλύνω,
με τα δάκρυα που χύνω.
Για μια νέα π' αγαπώ,
γιε μ', γράμμα μου στέλνει
και κρυφά μου παραγγέλνει.
Αγόρω Κωτσιαρίδη

Τα φύλλα

'Επεσ' ένα φύλλο σε μια πέτρα γκρίζα πάνω σ' άλλα φύλλα στης μηλιάς τη ρίζα. Από τον Απρίλη όλα αυτά τα φύλλα πίνανε τον ήλιο κι έθρεψαν τα μήλα. Χάρηκαν της αύρας τ' απαλό τ' αγέρι, θρόισαν αυγούλα, βράδυ, μεσημέρι. Γίνανε κουρτίνες στης μηλιάς τα κλώνια, κρύψανε φωλίτσες, κούμισαν αηδόνια. Τώρα όμως κοίτα, πέσανε στο χώμα, αμοιβή τους μόνη το χρυσό τους χρώμα. Με καιρό θα γίνουν, να αμοιβή μεγάλη! λίπασμα να θρέψουν φύλλα, μήλα πάλι.

Μάρκος Παππάς

Ο **Μάρκος Παππάς** είναι συνταξιούχος δάσκαλος, συγγραφέας και ποιητής. Ιδιαίτερη επίδοση έχει στην παιδική ποίηση, ένα περιφρονημένο από τους νεότερους ποιητές είδος που έχει προ πολλού παραμεληθεί από τους συντάκτες σχολικών βιβλίων του Δημοτικού. Το παραπάνω ποίημα: «Τα φύλλα» αφιερώνει με αγάπη στα «Ζ.Χ.».

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γριβέλης τηλ. 2441020480
Βασιλής Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αθεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ευπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

**Προς τα Μέλη του Συλλόγου
και τους Συνδρομητές της εφη-
μερίδας Ζ.Χ.**

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα μοναδικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο λογ/σμό **368/558733-64** της **Εθνικής Τράπεζας** αφού δηλώσετε **το όνομά σας**.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Χρήστος Α. Βούλγαρης (819)	10
Αθανάσιος Παπαδημητρίου (820)	30
Βασίλειος Καραλούλης (821)	20
Περσεφόνη Κωστή (822)	20
Παύλος Τσούτσουρας (823)	20
Γεώργιος Ζαχαρόπουλος (824)	50
Φώτης Κορκόντζελος (826)	15
Λάμπρος Ζαρκάδας (827)	20
Χαριλαος Κολοβός (828)	20
Αθανάσιος Παπαδημητρίου (829)	20
Πέτρος Παπαζαρκάδας (830)	50
Αγορή Τσιούκη - Δελήτσικα (832)	30
Ιωάννης Α. Γκορτσάς (833)	20
Κιτρούλα Τσούτσουρα (834)	10
Χρυσούλα Τσούτσουρα - Βασιλού (835)	20
Βασιλική Κομπούρα - Δρόσου (836)	20
Απόστολος Θ. Βρέκος (837)	50
Ευάγγελος Κωστίκας (838)	10
Ιωάννης Ν. Γκορτσάς (839)	50
Βασίλης Η. Ζαχαρής (840)	20
Πλανιγώτης Τσιούκης (841)	20
Ιωάννης Λ. Κολοβός (842)	20
Νίκος Ζαχαρής (843)	20
Χρήστος Κ. Γριβέλλας (844)	20
Γρηγόρης Βρέκος (845)	20
Σωτήρης Γριβέλλας (846)	5
Αριστοτέλης Κατσιούλας (847)	30
Ιωάννης Β. Κολοβός (848)	30
Κώστας Θ. Βασιλάκος (849)	20
Αναστάσιος Κατσαρός (850)	20
Δήμητρα Καλαμάρα - Κωστάκη (851)	20
Λάμπρος Α. Λέκκας (852)	20
Χρήστος Καραγιάννης (853)	20
Αλίκη Γρυμπογιάνη-Σδρόλια (854)	25
Ευάγγελος Αλεξανδρόπουλος (855)	25

**ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ
ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ**

1. Η Αγγελική Παπαδημητρίου και τα παιδιά της Σταματία και Ευθύμιος, πρόσφεραν στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του **Ιωάννη Παπαδημητρίου**. (825)
2. Ο Φώτης Κομπούρας πρόσφερε στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της μητέρας του **Ευφροσύνης**. (831)

Διόρθωση

Στη μνήμη **Ιωάννη Καραγιάννη** - αντί Ιωάννη Παπαδημητρίου, όπως γράφηκε λανθασμένα στο προηγούμενο φύλλο- τα ξαδέρφια του Αθανάσιος και Ισμήνη Καραντώνη προσέφεραν το ποσό των είκοσι <20> ευρώ.

Το δηλητήριο

Σ' ένα μπαρ καθόταν ένας αδύνατος κύριος και κοιτούσε με μανία το ποτό του. Σε μια στιγμή έρχεται ένας μεγαλόσωμος κύριος, του παίρνει το ποτό του και το πίνει μονορούφι. Τότε ο άλλος βάζει τα κλάματα. Ο μεγαλόσωμος κύριος του λέει:

- Καλά ρε φίλε, μην κάνεις έτσι, θα σου πάρω άλλο.

- Όχι, δεν φταις εσύ, λέει ο αδύνατος κύριος.

- Σήμερα είναι η πιο άσχημη μου μέρα. Το πρωί άργησα να σηκωθώ, έχασα ένα σημαντικό ραντεβού στη δουλειά και ο διευθυντής μου με απέλυσε. Βγαίνω έξω, μου έχουν κλέψει το αυτοκίνητο. Παίρνω ένα ταξί και ξεχώρα μέσα το πορτοφόλι μου. Γυρνάω σπίτι και βλέπω τη γυναίκα μου αγκαλιά με τον υδραυλικό. Και ενώ δεν έφταναν όλα αυτά, ενώ σκόπευα να βάλω ένα τέλος στη ζωή μου, έρχεσαν κι εσύ και πίνεις το δηλητήριο!

Άτιτιγματα

1. Τι είναι αυτό που ενώ δεν μιλά, μας λέει πολλά πράγματα οιγγίει στις
2. Τι είναι αυτό που δεμένο τρέχει, ενώ όταν το λύσεις κάθεται; ιωτηομημ
3. Ποιό γράμμα φοβάται και ο ενδοξτερος στρατηγός; ιωτηομημ
4. Τι είναι εκείνο που όταν τρώει χορτάρι δυναμώνει, ενώ όταν πίνει νερό ψωφάει; ιωτηομημ

Τι μιλων

τι μιλων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Στην περίοδο της τουρκοκρατίας το κεφάλι του ραγιά ήταν στη διάθεση του κάθε αγάρη μπέη. Τα βουνά, όπως λέει ο καθηγητής Πανεπιστημίου Αρ. Βακαλόπουλος, "έσωσαν τον ελληνικό λαό από την εξόντωση και τον εκφυλισμό". Ειδικά τα ξακουστά και ιστορικά άγραφα, χλιδητραγούδισμένα από την λαϊκή μούσα, υπήρχαν από τα πρώτα βουνά της πατρίδας όπου εμφανίστηκαν οι αρματολοί και κλέφτες και απ' αυτά έκανήσαν οι πρώτες ανταρσίες για την απελευθέρωση του Έθνους.

Η πρώτη οργανωμένη εξέγερση έγινε στα 1600-1601 από τον Μητροπολίτη Λαρίσης και Τρίκης Διονύσιον τον Φλόριδοφ, τον οποίο οι Τούρκοι χλευαστικά τον αποκαλούσαν Σκυλόσοφο και καταγόταν από το Φανάρι Μαγούλα. Τότε οι Τούρκοι συνέλαβαν και σκότωσαν τον Επίσκοπο Φαναρίου και Νεοχώρου Σεραφείμ, καταγόμενον από την Μπεζούλα. Ακολούθησε βέβαια και νέα επανάσταση στα 1611, η οποία απέτυχε και ο Διονύσιος είχε οικτρό τέλος. Εξαιτίας των δύο αυτών εξεγέρσεων καθώς και άλλων που έγιναν μέχρι το 1821, χλιδές Άγραφώτες μετακινήθηκαν και εγκαταστάθηκαν σε άλλα μέρη της τουρκοκρατούμενης Ελλάδας, μεταξύ αυτών και πολλοί Ζωγλοπίτες που δεν γνωρίζουμε τα ονόματά τους.

Μετά τα Ορλωφικά 1770 και πριν την επανάσταση του 1821 μια ομάδα Άγραφώτων από διάφορα γειτονικά χωριά μετανάστευσαν και εγκαταστάθηκαν στην πόλη της Κοζάνης - Μακεδονία. Τα αίτια της ομαδικής μετακίνησης των κατοίκων των Άγραφώτων αυτών χωριών μας είναι γνωστά και προέρχονται από επαναστατικές εξεγέρσεις που σημειώνονταν την εποχή εκείνη.

Σε άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό "Γνώση και Γνώμη" με τον τίτλο "Μετοικεσίες Αγραφώτων" του Γάινη Δ. Σοντήλα, τ. Δικηγόρου και Ιστοριού θηλάζουμε: "Έτσι αναφέρονται κι άλλες οικογένειες της Κοζάνης που κατάγονται από τ' Άγραφα και μάλιστα από συγκεκριμένα μέρη καταγωγής, ήτοι: του Σιώκη από το χωρίο Οεύη ή Σαμ., Τόλιου από Καροπλέσ, Δελιαλή, Τάλιου, Δακή, Μαντή από Καστανιά (Νεβροπόλεως), Ματάκη από Καρύτσα. Μανδρέλα από Ζωγλόπ. Θάνου από Νεράδα. Κλήμου από Καταφύ (Άγραφων). Γαζή και Ιωαννίδη εκ Νεοχώρου. Άγραφώτες εξ Αγράφων. Κριαρά εκ Τροφάτου. Επ' ευκαιρία πα πούμε ότι από την κόρη του Ιωάννου Κήνημου γεννήθηκε ο Γεώργιος Λασσάνης, πρώτος υπασπίτης του Αλέξανδρου Υψηλάντη. Ο Γ. Λασσάνης γεννήθηκε στην Κοζάνη το 1793. Από το άρθρο αυτό μαθαίνουμε ότι επίθετο του πρώτου μετανάστη του χωριού μας, ο οποίος αναγκάσθηκε να καταφύγει στην πόλη της Κοζάνης λόγω της θύελλας που έξπτασε σ' Άγραφα στην περίοδο των Ορλωφικών γεγονότων. Βέβαια πολλοί άλλοι, λόγω επαναστατικών αναστάτωσεων που επικρατούσαν τα χρόνια εκείνα πριν του 1821 στ' Άγραφα, μετανάστευσαν σ' άλλα μέρη πολλοί κάτοικοι της περιοχής αυτής. Τέτοιες μετακινήσεις, συγχωριανών μας λόγω των τουρκικών διώξεων έχουμε πολλές πριν από την απελευθέρωση της Θεσσαλίας το 1881.

Είναι γνωστό ότι ένα κομμάτι της φάρας των Ραφταίων, γύρω στα είκοσι άτομα, αναγκάσθηκαν να εγκαταλείψουν το χωρίο τους, κυνηγημένοι από τούρκικα αποστάσματα, και να καταφύγουν στην περιοχή της Λαμίας όπου εγκαταστάθηκαν μόνιμα και ακόμα και σήμερα υιωνεύουν το όνομα του χωριού τους και αισθάνονται χάρα και συγγένεια στα ανταμώσουν Ραχούλια. Μια άλλη περίπτωση ακούσιας μετανάστευσης είναι και αυτή κάποιου Γκορτάσ, ο οποίος βιοτρέπησε εναντίον Τούρκων και για να γιλτώσει την μανία και εκδίκηση αυτών κατέψυγε στο χωρίο Αχλαδιά, φυσικά με άλλο όνομα. Ήτοντας το ίδιο όνομα Ζογλόπιτης. Απίστοι των προηγούμενων μεταναστώσεων ήταν η τουρκική σκλαβιά και οι εξεγέρσεις, τα επαναστατικά κινήματα για την εκδίωξη του τούρκου δυνάστη. Από την ενσωμάτωση της Θεσσαλίας στην ελεύθερη Ελλάδα ο φόβος και απειλή αντικαθίστανται με την προστάθεια βελτίωσης των όρων διαβίωσης και την αναζήτηση μιας ανθρώπινης ζωής. Έτσι η μετανάστευση μετά την απελευθέρωση γίνεται ή από ανθρώπους των γραμμάτων ή από ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο. Στην αρχή οι τέτοιου είδους μετακινήσεις ήταν ελάχιστες, ασήμαντες και δεν γίνονταν αισθητές. Στα μέσα του 20ου αιώνα πήραν τη μορφή χιονοστιβάδας με αποτέλεσμα, κυρίως τα ορεινά χωριά να ερημώσουν. Εμείς θα αναφερόμενοι, σε πρώτο στάδιο, σε μετακινήσεις, μεταναστώσεις που έγιναν μέχρι το 1940 και ίσως να επανέλθουμε στις μαζικές μεταναστώσεις που έγιναν μετά το 1940 και επειτένα.

Ας αρχίσουμε λοιπόν την περιγραφή της εσωτερικής μετανάστευσης από τις δύο μεγάλες, αρχοντικές οικογένειες του χωριού μας, την οικογένεια των Κουκορικάων και την οικογένεια των Ζωγλοπιταίων.

Η οικογένεια των **Κουκορικάων** μετακινήθηκε από το χωρίο μας, πριν από την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, στο Βελέσι (Δαφνοσπηλιά) αφού έγινε κάτοχος του τατιφύλιου Βελέσι διά αγοράς. Εγκαταστάθηκε εκεί για κάμποσα χρόνια για να διαφεύγει το μεγάλο αυτό κτήμα. Μετά την απελευθέρωση πολλά πράγματα άλλαξαν, και ασχολήθηκαν με την πολιτική και δικηγορία. Τελευταίοι γύροι αυτής της οικογένειας ήταν ο Κώστας και Διονύσης ή Νιούνος Κουκορίκος. Απεβίωσαν χωρίς να αφήσουν κληρονόμους και το όνομά τους πέρασε στη λημονιά και μόνο τοποθεσίες με το όνομα Κουκορίκος αναφέρονται στο χωρίο μας για να μας υπενθυμίζουν το όνομα αυτής της οικογένειας ξακουστή στη περιοχή των Αγράφων.

Η άλλη οικογένεια των **Ζογλοπιτών** εξίσου αρχοντική, πλούσια, ευκατάστατη και με ακτινοβολία στην περιοχή των Αγράφων, ακολούθησε τον ίδιο δρόμο με εκείνο των Κουκορικάων. Μετά την απελευθέρωση παρέμεινε για ένα χρονικό διάστημα στο χωρίο και άλλα μέλη αυτής ασχολήθηκαν με την πολιτική και εκπροσώπησαν την περιοχή μας στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, οι δέ Γιώργος και Αποστόλης με την διοίκηση του νεοσύστατου τότε Δήμου Ιτάμου, ως δήμαρχοι.

Με την ανάπτυξη της αστικής τάξης άρχισαν και οι Ζογλοπιταίοι να γεγκάθισταν σε πόλεις εγκαταλείποντας το χωρίο. Ο Γιώργος Ζογλοπίτης, γιατρός το επάγγελμα, μετά τη διάλυση του Δήμου Ιτάμου το 1912 ίδιώτευσε ασκώντας το επάγγελμα του γιατρού και απεβίωσε στην Καρδίτσα, χωρίς να αφήσει απογόνους.

Κάποιος Κώστας Ζογλοπίτης μετανάστευσε στο Βόλο, ασχολήθηκε με τη εργαστική και χρημάτισε για ένα χρονικό διάστημα πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Βόλου. Άφησε πίσω του μια κόρη την Αμαλία. Ένα μέρος των Ζογλοπιτών μετακινήθηκε στην περιοχή της Μακεδονίας εκ των οποίων γνωστοί μας είναι οι παρακάτω, οι οποίοι τυχάνουν και συνδρομήτες των Z.X.: **Ζογλοπίτης Ιωάννης**, μεγαλοδικηγόρος, Θεσσαλονίκη, **Ζογλοπίτης Κώστας**, Θεσσαλονίκη, **Ζογλοπίτης Γεώργιος**, Θεσσαλονίκη και **Ζογλοπίτης Βασίλειος**, Νάουσα. Τέλος να πούμε ότι η μεγάλη περιουσία των Ζογλοπιτών πωλήθηκε καθώς και το αρχοντικό το οποίο δεν υπάρχει σήμερα.

Κωστίκας Βασίλειος, Γεννήθηκε στην Ραχούλα και πήρε μέρος στους βαλκανικούς πολέμους, στάθηκε αρκετά τυχερός διότι στο τέλος μιας μάχης με τους Τούρκους έπεισε

ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

πάνω σ' ένα άλογο νεκρό τουρκικό που στη σέλα του είχε μια τσάντα με χρήματα. Τη φύλαξε στο γυλιό του μέχρι τη λήξη του πολέμου όπότε επέστρεψε στο χωρίο του. Με τα χρήματα αυτά εγκαταστάθηκε στην Καρδίτσα και άσκησε το επάγγελμα του κρεοπώλη μαζί με τα παιδιά του.

Καραγιάννης Γεώργιος του Στεργίου, Γεννήθηκε στην Ραχούλα πριν το 1850. Ήταν δραστήριος με επιχειρηματικό μισθό. Άνοιξε εμπορικό κατάστημα και ασχολήθηκε και με το καπνεμπόριο. Απέκτησε 3 σπίτια διόροφα επί της οδού Γιαννιτσών και Πλαστήρα καθώς και πολλά οικόπεδα.

Κοντακτής Ευάγγελος του Κωνσταντίνου, Γεννήθηκε στην Ραχούλα πριν το 1888 και έλαβε μέρος στους βαλκανικούς πολέμους. Υπηρέτησε στο στρατό ως αγγελιοφόρος συντάγματος. Στο Λαγκαδά γνώρισε τη γυναίκα του και έμεινε εκεί δουλεύοντας σε τράπεζα ως κλητήρας. Απέκτησε μια συγκροτημένη οικογένεια. Στα γεράματα του επισκέπτοταν το χωρίο του.

Δήμος Απόστολος του Δημητρίου, Γεννήθηκε το 1898 στην Ραχούλα. Βρέθηκε στη Δ. Θράκη ως στρατιώτης ή χωροφύλακας, παντρεύτηκε και ασχολήθηκε με την αποδηματοποίηση. Στην κατοχή ήλθε για ένα διάστημα στο χωρίο αποφέύγοντας τον βουλγαρικό κίνδυνο.

Ζαχαρής Κώστας του Γεωργίου, Γεννήθηκε στην Ραχούλα το 1895. Έμαθε την τέχνη του υποδηματοποίου και εγκαταστάθηκε στην Καρδίτσα. Είχε δικό του υποδηματοποιείο που στεγάζοντας στην ανατολική πλευρά της Νέας Αγοράς.

Κοντακτής Ηλίας του Γεωργίου, Γεννήθηκε το 1910. Φτωχός παιδί από την Καρδίτσα, άσκησε την τάχη του κατεβαίνοντας στην Κα

Γρηγόρης Λιακατάς (1799-1826)

Συνέχεια από τη σελ. 1

προσχήματα, πήρε την κόρη του, την πανέμορφη Δέσποινα, στο χαρέμι, και για να εξευμενίσει την οικογένειά της, διόρισε τον Γρηγόρη Λιακατά αρματολό στο Κλεινούβο του Ασπροποτάμου, που ανήκε στο αρματολίου του Νίκου Στορνάρη. Ο Νικόλαος Κασομούλης γράφει τι του είχε αφηγηθεί ο Ν. Στορνάρης: "Ο Άλη πασάς με ανάγκας να δεχτώ για καπετάνιο στο Κλεινούβο τον Γρηγόρη Λιακατά, ο οποίος ήταν γαμπρός του (το σωστό: κουνιάδος). Έπειτα από ένα χρόνο ο Άλης με ανάγκας να δώσω την κόρη μου Βαγγελή για γυναίκα του. Αν και ο Γρηγόρης ήταν πολύ νέος, δεν είχα αντίρρηση να του δώσω την κόρη μου, διότι τον θεωρούσα τίμιο άνθρωπο και διότι πήρε τον τίτλο του από την στάνη του, σκοτώνοντας έναν μεγάλο κλέφτη και όχι από την αυλή του Άλη πασά".

Η επανάσταση στην επαρχία Ασπροποτάμου έκινησε στις Ιουλίου του 1821 από τους οπλαρχηγούς,

Γρηγόρη Λιακατά, Ν. Στορνάρη, και τον Γιωργάκη Βελή από τα Άγραφα. Έπειτα από την μάχη του Κόρμπου που έγινε στις 5 Αυγούστου του 1823 ο Γρηγόρης Λιακατάς άφησε τον Ασπροπόταμο, αφήνοντας αντικαταστάτη του τον αδερφό του Μήτρο Λιακατά, και πήγε στο Μεσολόγγι για να μπορέσει, από την μία πλευρά προσφέρει περισσότερες υπηρεσίες στην πατρίδα, αλλά για να βρίσκεται κοντά στην οικογένειά του από την άλλη, την οποία είχε μεταφέρει για ασφάλεια στην Κεφαλονιά από τον περασμένο Μάρτη.

Το χειμώνα του 1824 μαζί με τον πεθερό του ξανανέβηκαν στον Ασπροπόταμο αλλά ξαναέφυγαν την άνοιξη του ίδιου χρόνου, για να μην επιστρέψουν ποτέ, διότι και οι δύο αργότερα έπεσαν μαχόμενοι κατά τη έξοδο του Μεσολογγίου. Στην πολιορκία του Μεσολογγίου και σε μία από τις επιθέσεις του Κιουταχή ο Γρηγόρης Λιακατάς έχασε το δεξί του μάτι από έκρηξη βόμβας,

Στρατηγός Γρηγόρης Λιακατάς όπως μας λέει το παρακάτω τραγούδι:

"Με γέλασε ο Αυγερινός, με γέλασε η πούλια,
και βγήκα απάνου στο βουνό προτού να καλοφέξει.
Εκεί, σε πέτρα ακούμπησα να πάρω λίγον ύπνο
κι εκεί άκουσα τρεις πέρδικες, που πυροκελαηδούσαν
και καταρίνταν τα βουνά μ' ανθρώπινη λαλίτσα.
-Εσείς βουνά του κερατά, βουνά του Ασπροποτάμου,
τους κλέφτες τι τους κάματε, τον καπετάν Γρηγόρη;
-Αυτός πήγε και κλείσθηκε στο δόλιο Μεσολόγγι.
Μας είπαν πώς λαβώθηκε μεσ' στο δεξί το μάτι,
και λέν' πώς δεν θα ξαναρθεί, δεν θα τον ξαναδούμε.
Για κλάψτε δέντρα και κλαδιά και σεις κοντοραχούλες
και σεις βουνά κλεφτόβουνα, με τις κρυοβρυσούλες,
την χάσατε την κλεφτουριά, τον καπετάν Γρηγόρη".

Ο Γρηγόρης Λιακατάς ήταν πολύ όμορφος άνδρας, φημισμένος για την ομορφιά του, αλλά και για τη φρόνηση και την παλικαριά του. Ο Κασομούλης έλεγε πως δεν υπήρχε ομορφότερος άντρας, και όταν έδενε το μαντίλι για να καλύψει το μάτι του, μονολογούσε με παράπονο:

-Τώρα αφού έχασα το μάτι μου τι την θέλω την ζωή;

Η προσωρινή κυβέρνηση έδωσε προαγωγή στον Γρηγόρη Λιακατά και από χιλίαρχο τον έκανε στρατηγό. Ένα χρόνο αργότερα σκοτώθηκε στις 26 Φεβρουαρίου του 1826 υπερασπιζόμενος το νησί Ντολμά. Εδώ πρέπει να αναφέρουμε ότι στην παραπάνω μάχη ο Γρηγόρης Λιακατάς ήταν επικεφαλής 300 αντρών οι οποίοι ήταν όλοι συγγενείς του και όλοι σαρακατσανάιοι. Σ' αυτή τη μάχη ξεκληρίστηκε όλο το Λιακαταϊκό σό, 39 τον αριθμό, καθώς και πολλοί Ασπροποταμίτες και οι καλύτεροι από τους Αιτωλικώτες. Η λαϊκή μούσα μας λέει για τον ένδοξο θάνατο του Γ. Λιακατά:

"Τρεις σταυραετοί ροβόλαγαν απ' τ' Άγραφα σταλμένοι.

Ο ένας πάει σ' Αντελικό, στο Βασιλάδι ο άλλος
κι ο τρίτος ο καλύτερος στο Μεσολόγγι μπήκε.

Ντάπια σε ντάπια περπατεί, ταμπούρι σε ταμπούρι.

Ρωτάει την ντάπια του Μακρή, τη ντάπια του Δεσπότη:

- Γεια σας χαρά σας, βρε παιδιά, καλώς το παλικάρι.

Μην είδατε τον Λιακατά, τον καπετάν Γρηγόρη;

- Αίτε μου, αυτός δεν είναι εδώ, και δω μην τον γυρεύεις,
μον' πέτα στο Αντελικό και πέρασε τον πόρο.

Εκεί θα βρεις πολλά κορμιά, σφαγμένα, σκοτωμένα.

Κι όποιο είν' το πιο λεβέντικο, το ξανθομουστακάτο,
εκείνο είναι το κορμί του καπετάν Γρηγόρη.

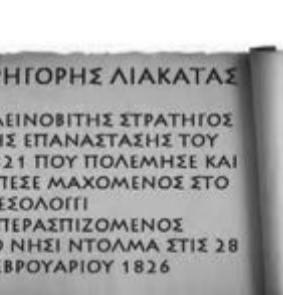
.....

Τα τραγούδια προέρχονται από την ιστοσελίδα: Saracatsanika. blogs.gr

Η βρύση Λιακατά στα Καλύβια Πεζούλας

Ο Γρηγόρης Λιακατάς έλαβε μέρος στο στρατόπεδο της Οξιάς και συμπολέμησε με τον Καραϊσκάκη στο πλευρό του πεθερού του Νίκου Στορνάρη στο οροπέδιο της Νευρόπολης τον Ιούνιο του 1823. Δεδομένου ότι τον Αύγουστο του 1823 ο Λιακατάς άφησε τον Ασπροπόταμο και πήγε στο Μεσολόγγι μαζί με τον πεθερό του Νίκο Στορνάρη, αφ' ενός για να ενισχύσει τη φρουρά της ηρωικής πόλης και αφ' ετέρου για να είναι κοντά στην οικογένειά του που βρισκόταν στην Κεφαλονιά και γνωστού όντος ότι δεν ξαναγύρισε στα Άγραφα, αφού σκοτώθηκε μαζί με τον πεθερό του το 1826, υπερασπιζόμενος το νησί Ντολμά, η φερώνυμη "Βρύση Λιακατά" στα Καλύβια Πεζούλας πρέπει να έγινε το 1823. Αν η βρύση κατασκευάστηκε από τον ίδιο το Γρηγόρη Λιακατά, που φαίνεται και το πιθανότερο, ή χτίστηκε αργότερα για να τιμηθεί ο ήρωας, απομένει στην ιστορική έρευνα να το εξηνιάσει. Το περίεργο είναι ότι η βρύση δεν αξιοποιήθηκε, ώστε και ο ήρωας να τιμηθεί και ο χώρος ν' αποτελέσει τουριστικό αξιοθέατο.-

1. Πανελλήνια Συνομοσπονδία Συλλόγων Σαρακατσανάιων
2. Σύλλογος Σαρακατσανών Ελευθερίου Ν.Κορδελού-Ευόσμου
3. Παναιτωλικό - Α.Γ.Ο. Αιτωλικού
4. KleinoVos.gr

Επίγραμμα στην προτομή του στρατηγού στον Κλεινούβο

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Βλάχοι και Σαρακατσανάιοι

Ο κ. Απόστολος Τσολαρίδης άνοιξε ένα παράθυρο στην ιστορία. Δημοσιεύοντας στο προηγούμενο φύλλο των "Ζ.Χ." την επιστολή του, σχετική με την καταγωγή των βλάχων, αμέσως παρέλαβαν τη σκυτάλη οι αδελφοί Άγγελος και Γιώργος Ζαχαρόπουλοι, οι οποίοι μας γράφουν:

Αγαπητέ Λάμπρο

Διάβασα στα τελευταία Ζωγλοπίτικα χρονικά την απάντησή σου στον επιστολογράφο Απόστολο Τσολαρίδη και πήρα αφορμή να σου κάνω γνωστά όσα ακολουθούν με τη βεβαίοτητα ότι έτσι θα μείνουν στην ιστορία.

Αρχίζω με το κύριο που είναι η γνώση μου ότι ο Στορνάρης και ο Λιακατάς δεν ήταν βλάχοι αλλά Σαρακατσανάιοι. Μάλιστα στο περσινό αντάμωμα των Σαρακατσανάιων στα Περτουλιώτικα Λιβάδια τίμησαν τον Γρηγόρη Λιακατά και έστησαν στον Κλινούβο την προτομή του. Λεπτομέρεια: Ο πρόεδρος των Σαρακατσανάιων του Λαγκαδά Παύλος Λιάκος, ήρθε στην Καστανιά και παράγγειλε στον Κόγια μερικές δεκάδες τσαρούχια για τον χορευτικό όμιλο των Λαγκαδινών Σαρακατσανάιων που θα πήγαιναν στον Κλινούβο και στο Περτούλι για το Λιακατά.

Συγγενής μου είναι ο Γιάννης Λιακατάς, διευθυντής του Ουρολογικού στο Νοσοκομείο Γεννηματά (συνταξιούχος τώρα). Έχει σύζυγο την Αρετή Ματθαιοπούλου, κόρη της πρωτεξαρχόληφης μου Κατίνας Κόφφα που ήταν φίλη, από τα καλοκαίρια της Καστανιάς, της Αρετής Γρυμούγιαννη και της Σοφίας Σιταρά-Καραγιάννη. Ήταν αδελφή του Παναγιώτη Κόφφα που ήταν φίλος του Νάκου, του Γιάννη Καραγιάννη και άλλων Ζωγλοπίτων.

Από το Γιάννη Λιακατά λοιπόν που έχει το αρχείο του πατέρα του Γεωπόνου - Διευθυντή της Αγροτικής Τράπεζας και του θείου του Αρεοπαγίτη (Λιακαταίους) έμαθα λεπτομέρειες για το Γρηγόρη και τη σαρακατσαναίκη γενιά του. Στο σώμα του Γρηγόρη Λιακατά υπηρέτησαν τέσσερις πρόγονοί μου και σκοτώθηκαν όλοι στο Μεσολόγγι. Γίνος ενός από αυτούς ήταν ο προπαππούς μου Σπύρος Ακριβάκης.

Ελπίζω πως θα έχεις τον Κασομούλη και πάντως θα τον βρεις στη βιβλιοθήκη. Δες εκεί και ιδιαίτερα στο 7ο κεφάλαιο του Α τόμου, σελ. 87, για τους κλεφταρματωλούς. Σου στέλνω και το πελατολόγιο του πατέρα μου για τους Σαρακατσανάιους (θα σωθεί στο Αρχείο σου και αυτό). Θα συναντήσεις εκεί πολλά ονόματα από αυτά που γράφει και ο Κασομούλης, όπως Αραπογιάννης, Καραϊσκός, Αλεξάκης, Ψαρογιώργος (απόγονος του Πουτσαρογιώργου που πέρασε στον ώμο του τον Καραϊσκάκη από ένα κατεβασμένο ποτάμι και ο Καραϊ

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Συνέχεια από τη σελ. 1

ή "Γιατί χαίρεται ο κόσμος και χαμογελάει πατέρα".

Άρχισε ο πόλεμος και η κατοχή και αντί για βιβλία του Οργανισμού κάναμε μάθημα από βιβλία που τα έγραψαν "αριστεροί συγγραφείς": Έλλη Αλεξίου "Τα αετόπουλα" για Γ' και Δ' και Μ. Παπαμάρου: "Ελεύθερη Ελλάδα" για την Πέμπτη και 'Έκτη τάξη.

Στην Τρίτη και Τετάρτη τάξη γράφαμε με μολύβι. Όταν πήγα αβγό για να πάρω μολύβι, ο γερο-Παπαστύρου έκανε λάθος και μου έδωσε μελανί. Αυτό άμως δεν έσβηνε και το κράτησα, το έχω ακόμα. Άλλο αβγό, άλλο μολύβι. Ήταν ο πιο απλός τρόπος συναλλαγής μαθητή - μαγαζιού τότε.

Στην Πέμπτη και στην έκτη γράφαμε με πένες Χ ή χεράκι και τη μελάνη τη φτιάχναμε μόνοι μας. Αγοράζαμε χρυσή μπογιά, τη βάζαμε με νερό στο μελανοδοχείο και σε λίγες ώρες ήταν έτοιμη. Όταν γράφαμε και έπεφτε πολλή μελάνη, ρίχναμε στάχτη για να στεγνώσει. Ήταν καλύτερη από το στυπόχαρτο - τα μελανοδοχεία τα πιάρναμε μαζί μας μόνο στους διαγωνισμούς.

Αυτό που δεν έχαναν κανείς ήταν το ξύλο, και ο γονιός ο ίδιος, μπορούσε να συμφωνήσει με κάποιον άλλο δάσκαλο "κοπάνα τον δάσκαλε, να γίνει άνθρωπος". Κρανίσεις ήθελες, από φιλίκι ήθελες, από κυδωνιά ήθελες, από ούλες είχε πάνω στην έδρα του. Ο κύριος μπορούσε να σε βαρέσει μια και να

Γυμναστικές Επιδείξεις του Δημοτικού Σχολείου Ραχούλας, το 1935.
Δάσκαλος ο Βαγγέλης Τζωανόπουλος και πίσω από τους μαθητές
χωριανοί που παρακολουθούν

γυρίσουν τα σαγόνια σου ανάποδα. Είχε κι ένα άλλο κόλπο. Όταν κοπάναγε στα μάγουλα με το ένα χέρι δεν είχε τα δάκτυλα απλωμένα, αλλά τα μάζευε και πονούσε πιο πολύ. Είχε δάσκαλο με βαρύ και δάσκαλο με ελαφρύ χέρι. Άμα σου τραβούσε τ' αφτί, μπορούσε να στο ξεκολλήσει. Ο Βαγγέλης Τζωανόπουλος και ως άνθρωπος και ως δάσκαλος ήταν πολύ καλός. Μας μάθαινε τραγούδια, χορό, να καλλιεργούμε το σχολικό κήπο, φυτεύαμε κρεμμυδάκια, σκόρδα, σπανάκι και άλλα. Σφύριζε από το σπίτι και τα παιδιά έτρεχαν να κτυπήσουν την καμπάνα και μετά μαζεύονταν στην νοτιοανατολική πλευρά του σχολείου, εκεί που ήταν ο πλάτανος που τον έκοψαν για να ανοίξει ο δρόμος και όταν πλησίαζε ο δάσκαλος, που κατέβαινε αγέρωχος, τα παιδιά "ύψωναν την δεξιά" που μαζί με το σώμα σχηματίζει γωνία 90ο (χιτερικός χαιρετισμός).

Μας απαγόρευαν να παίζουμε στην πλατεία. Ο Β.Κ. πέρασε από την πλατεία να πάει στο μαγαζί να πάρει πετρέλαιο. Τον είδε ο δάσκαλος και την άλλη μέρα τον έπιασε απ' τ' αφτί. Ο Β.Κ. τα 'κανε πάνω του. Τον έστειλε σπίτι να αλλάξει και όταν γύρισε, ο δάσκαλος μας είπε: μην παίζετε στην πλατεία, απαγορεύεται ακόμα και να περνάτε. Η πλατεία είναι για να κυλιένται τα κατσαρέικα τα μουλάρια. Εσείς να παίζετε πίσω από την εκκλησία, εκεί στα δέντρα. Εκεί βέβαια παίζαμε, αν όμως η μπάλα έξφευγε, τρέξε να την βρεις μέσα στα παλιούρια και στις αγριογορτσιές. Εκτός από μπάλα παίζαμε σκλαβάκια, τσιλίκια, γρούνα, σβούρα, σκαμνάκια, χιονοπόλεμο το χειμώνα, βροντάρα και δραμπάλα το καλοκαίρι κ. α. Τον χειμώνα πιάρναμε και ένα ξύλο στη μασχάλη για να ζεσταθούμε. Μια φορά έχασα να πάρω και ο επιμελητής το είπε στο δάσκαλο. "Πήγαινε να φέρεις, κοντά είναι το σπίτι σου", μου λέει. Εγώ αντί να πάω στο σπίτι ξεκάρφωσα μια μπλάνα απ' της Γούλαινας τη ρούγα, την έσπασα και την πήγα. Όταν το είδε ο δάσκαλος αγρίψε.

-Δεν σας είπα εγώ μα υπέρνετε μπλάνες και λούρια; Έλα εδώ, τώρα θα δεις που σε σφάζει και που σε πονεί. Και έφαγα της χρονιάς μου.

Μια φορά δεν είχα γράψει. Ο δάσκαλος με σήκωσε στον πίνακα. Περνώντας από το θρανίο του Β. Κατσαρού, άρπαξα το τετράδιο. Ο δάσκαλος το είδε, δεν το είδε, δεν ξέρω. Σε λίγο σήκωσε και τον Κατσαρό που σηκώθηκε χωρίς τετράδιο:

-Πού είναι το τετράδιό σου;

-Το πήρε ο Θωμάς, απάντησε ο Βασύλης.

-Όχι κύριε είπε ο Θωμάς Καντερέρς από το Κούτσουρο, το τετράδιο αυτό είναι δικό μου. Τι είχε γίνει: ο Κατσαρός κάθονταν στο ίδιο θρανίο με τον Θωμά και πήρε το τετράδιο να διαβάσει έστω και μια φορά το μάθημα. Το άρπαξα εγώ, αλλά το ξύλο που φάγαμε δεν λέγεται.

Τώρα και το τελευταίο: ο Λάμπρος και η Αγγέλω είχαν μοναχά ένα τετράδιο. Όποιον σήκωσε ο κύριος στον πίνακα απ' τους δύο, σηκώνονταν με το τετράδιο. Μια φορά τους σήκωσε και τους δύο και το βαστούσαν μαζί. Άντε να τελειώνουμε γιατί λέμε ονόματα και ο κόσμος θα μας μουρμουρίζει...

Η Γούρνα

Γράφει ο
Παναγιώτης
Κατσιούλας

Για την εξορία των προπαπούδων μου στην Αλβανία επί τουρκοκρατίας έχω γράψει σε άλλο σημείωμα. Όταν ο προπάππος μου Γιωργάκης Κατσιούλας επέστρεψε από την εξορία και έκαμε το κονάκι και τα μαντριά του σε νέα τοποθεσία, στο Ζωγρί, εκεί που είναι τώρα το σπίτι του Βαγγέλη Κώστα Καατσιούλα, έκαμε και ένα λαγούμι (γούρνα) μέσα στο λαγκάδι που χωρίζει τα δυο σπίτια -του πατέρα μου Αγαμέμνονα(Γραμέα) και του αδελφού του Κώστα. Το λαγκάδι εκείνο είχε αρκετό βάθος και σε ορισμένα σημεία ήταν σκεπασμένο με πυκνούς βατιώνες.

Μέσα στον πιο πυκνό βατιώνα ο παππούς έσκαψε το λαγούμι -γούρνα τη έλεγαν- και την επένδυσε με ξύλα και σανίδια για να μην πέφτουν μέσα τα χώματα. Μέσα στη γούρνα είχε τοποθετήσει τρία βαρέλια ξύλινα και μέσα έβαζε τρόφιμα: σιτάρι, καλαμπόκι, φασόλια κ.ά., για να έχει απόθεμα, γιατί δεν ήξερε τι θα ξημέρωνε την επομένη.

Ένα καλοκαίρι, τη μέρα που αλώνιζαν, παρών ήταν και ένας τούρκος στρατιώτης που καθόταν στη σκιά ενός δένδρου και περίμενε να βγει ο καρπός για να τον αποδεκτίσει. Η προγιαγιά μου είχε σφάξει έναν κόκορα και, αφού τηγάνισε τα συκωτάκια με αυγά, τα πρόσφερε στο στρατιώτη μαζί με φρέσκο τυρί και μια χάλκινη κανάτα με κρασί. Ο τούρκος στρατιώτης τα έφαγε με βουλιμία, κατέβασε και την κανάτα με το κρασί και σε λίγο τον πήρε ο ύπνος.

Όταν τελείωσε το αλώνισμα περίμεναν να φυσήξει για να λιχνίσουν το σιτάρι. Κατά σύμπτωση φύσηξε δυνατό αεράκι και άρχισαν γρήγορα το λίχνισμα. Αφού βγήκε αρκετό σιτάρι, ο προπάππος μου γέμισε δυο δισάκια και τα μετέφερε βιαστικά στη γούρνα, χωρίς να τα ασφαλίσει μέσα στα βαρέλια. Αφού ολοκληρώθηκε το λίχνισμα, ξύπνησε και ο Τούρκος και ξεχώρισε το δέκατο της σοδειάς (αποδεκατισμός), πού ήταν ο φόρος. Το φόρτωσε σε ένα άλογο και το μετέφερε στο φυλάκιο, στην Κούλια, στο υπόγειο του οποίου είχαν αποθήκη.

Το βράδυ εκείνο έπιασε μια νεροποντή και το σιτάρι στα ξέσκεπα βαρέλια είχε βρεχτεί. Το πρωί ο Γιωργάκης απέδωσε τη ζημιά που έπαθε σε θεϊκή τιμωρία, γιατί "έκλεψε" τους Τούρκους! Η γυναίκα και τα παιδιά του γέλασαν και του θύμισαν ότι δεν έκλεψε άλλον από τον εαυτό του!

Όταν ζόυσε ο παππούς μου Βαγγέλης, με πήγαινε εκεί στη γούρνα και κατεβαίναμε μπουσουλώντας για να φτάσουμε, και εκεί μου διηγούνταν την παραπάνω ιστορία και τα βάσανα των Ελλήνων την εποχή της τουρκοκρατίας.-

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

ΚΑΙ ΚΑΤΗΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Γράφει ο
Αγγελος Ζαχαροπουλος
e.zacharopoulos
@gmail.com

Η πρωτοφανής οικονομική κρίση που ενέσκηψε σαν κακά επιδημία στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, έχει βαριές συνέπειες στους Έλληνες πολίτες. Πρόκειται κυρίως για :

- την σοβαρή υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου μέχρι οιλής εξαθλίωσης των μη προνομιούχων κοινωνικών στρωμάτων.

- την ανασφάλεια λόγω αύξησης της εγκληματικότητας..

- την συνεχώς αυξανόμενη ανεργία, κυρίως των νέων.

- την δημιουργία μίας νέας κατηγορίας πτωχών.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, μία μερίδα των συμπατριωτών μας έχει καταληφθεί από ένα αίσθημα απελπισίας, το οποίο οδηγεί στην άποψη ότι, και να πτωχεύσει και να καταρρεύσει το κράτος, δεν πρόκειται να πάθει τίποτα χειρότερο. Άποψη απόλυτα εσφαλμένη, εάν σκεφτεί κανείς ότι μία πτωχεύση και κατάρρευση του κράτους θα οδηγήσει σε πολύ μεγαλύτερη, σε δραματική πτώση του βιοτικού επιπέδου και σε γιγάντωση της εγκληματικότητας και της ανεργίας.

Πρόκειται για μία άποψη προϊόν της απελπισίας που έ

Εκδηλώσεις

ΤΑ ΘΕΟΦΑΝΙΑ ΚΑΙ Η ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Με την καθιερωμένη ιεροπρέπεια γιορτάστηκε και φέτος η γιορτή των Θεοφανείων στη Ραχούλα. Εκτός από τους μόνιμους κατοίκους, αρκετοί ήταν και οι χωριανοί που προσήλθαν από την Καρδίτσα και από άλλες θεσσαλικές πόλεις. Σαφώς λιγότεροι όμως από τα προηγούμενα χρόνια. Ίσως φταίει ο κακός καιρός, ίσως η οικονομική κρίση, ίσως οι οικογενειακές υποχρεώσεις, ίσως Ο παπα-Γιώργης, όπως κάθε χρόνο, τέλεσε τον αγιασμό των υδάτων στον υπαθριό βωμό, κάτω από τις αιωνόβιες δρύες της εκκλησιάς μας. Το ψιλόβροχο δεν μας εμπόδισε να παρακολουθήσουμε με κατάνυξη το: "Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε..." .

Μετά τη λειτουργία των Φώτων ο Μορφωτικός Σύλλογος έκοψε την "πίτα του" στο κατάστημα Κατσιούλα, το οποίο κατακλύστηκε κυριολεκτικά από χωριανούς. Μετά από σύντομο χαιρετισμό και τις ευχές για "καλή χρονιά" από τον πρόεδρο του Συλλόγου **Γιώργο Κατσιούλα**, και τους παριστάμενους: αντιδήμαρχο Καρδίτσας **Ουρανία Σούφλα** και πρώην δήμαρχο Ιτάμου και νυν δημοτικό σύμβουλο **Βασίλη Τσαντήλα**, ο Σύλλογος μοίρασε δώρα στα παιδιά της χορωδίας που έψαλαν τα κάλαντα. Η ωραία εκδήλωση έκλεισε με τιμητική αναφορά στα ...εναπομείναντα δύο παλαιά μέλη (**Λάμπρο Γριβέλλα** και **Βασίλη Καραγιάννη**), ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου, για την ανιδιοτελή προσφορά τους επί 33 συναπτά έτη και επί 20/ετία υπεύθυνους έκδοσης της εφημερίδας "Ζωγλοπίτικα Χρονικά". Συμβολικά ο πρόεδρος του Συλλόγου τους προσέφερε αναμνηστικά δώρα (Μία ωραία πένα parker).

Τη νοοτιμότατη πίτα του Συλλόγου απόλαυσαν όλοι οι παρευρισκόμενοι χωριανοί, αλλά το "φλουρι" έγινε άφαντο και τελικά κληρώθηκε στον Φώτη Κωτσιαρίδη. Εκ των υστέρων μάθαμε ότι "έπεσε" στον Βασίλη Τσιμάκη, χωρίς να το αντιληφθεί. Δυο λοιπόν οι κερδισμένοι, για να ...μοιράζεται το χρήμα!

Φαντασματαγορική ατραξιόν αποτέλεσαν και εφέτος οι Φωτάδες (ρογκατοάρια) από νέους του χωριού με επιτυχημένες ενδυμασίες και τα απαραίτητα κυπροκούδουνα που δημιούργησαν ατμόσφαιρα.

Φωτογραφίες από την εκδήλωση

Είκοσι χρόνια «Συγλωσσικά Χρονιά»

ZΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Ζογλοπιτικά

ΕΤΟΣ 50 - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 25 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998

ΕΚΔΙΛΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΧΑΣΙΟΓΡΑΦΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΟΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Επίδειξη στηρίζεται από τη Νέα Δ. ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗ, Ι. ΓΡΙΦΕΛΛΑΚΗ - Καρδίτσα - Τηλ. 20480

ΠΟΡΤΡΕΤΑ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ

**Μάρκος, ο Ραχουλιώτης
Νέστορας**

Το Γράφειο Αν. Νικόλαου

Για το Μάρκο Βαρυπούσοντα στα Ζ.Κ. (οδός 22, Βαρύπούσα) ένα αρκετά γλυκαριό και πειθαρχόν κείμενο του οντιγμένου Αλένου Νέστορα.

**Οι Δημοτικές εκλογές
στο νέο Δήμου Ιτάμου**

✓ Πρωτότοκος διαιμηδός του νέου Δήμου Ιτάμου είναι ο **Βασίλης Τσαντήλας** με ποσοστό **58,96%**

✓ Πάσα ψηφίσαν οι δημότες την πρώτη και τη δεύτερη Κυριακή Οκτωβρίου στις 11 και 18 Οκτωβρίου 1998.

The image shows the front cover of the magazine 'ΖΩΓΛΟΠΤΙΚΑ Ερωνικά' (Zoglaptoptrika Eronika). The title is in large, bold, pink letters at the top right. Below it, there is a stylized, flowing graphic. On the left side, there is a photograph of a bird's nest on a tree branch. In the center, there is a Greek postage stamp with the text 'ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΑΞ ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ' and 'ΕΛΛΑΣ' with a small eye icon. Below the stamp, it says 'ΚΩΔΙΚΟΣ 4171'. At the bottom, there is promotional text in Greek: 'ΕΤΟΣ 180 - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΜΟΥ 78 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011' and 'ΕΚΔΙΛΕΤΑΙ ΆΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΙΓΑΙΑΝΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΑΚΩΝ «Ο ΠΑΜΟΣ»' followed by 'Επόδηση στήριξης με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΤΟΣ ΚΑΤΣΙΓΟΥΛΑΣ - Tel. 6976777462'.

ΠΡΟΣΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ

Μάστιγα για τα ελληνόπουλα η παχυσαρκία

Οι ειδικοί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και τονίζουν την αναγκαιότητα της πρόληψης

Σοβαρή απειλή για τη δημόσια υγεία αποτελεί η παχυσαρκία της παιδικής και εφηβικής ηλικίας. Τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό το ποσοστό των παχύσαρκων παιδιών και εφήβων υπερβαίνει πλέον το 30%. Αυτό σημαίνει ότι σήμερα στην Ελλάδα 600.000 παιδιά και έφηβοι είναι υπέρβαροι ή παχύσαρκοι.

Καθώς τα παχύσαρκα παιδιά ενηλικώνονται, αντιμετωπίζουν ένα πλήθος ιατρικών προβλημάτων που οφείλονται στην παχυσαρκία. Οι επιπλοκές της κατάστασης αυτής, οι οποίες είναι πολλές και περιλαμβάνουν ινσουλινοαντοχή, διαβήτη τύπου II, υπέρταση, υπερλιπιδαιμία και καρδιαγγειακά νοσήματα, ευθύνονται, εκτός όλων των άλλων, για ένα ιδιαίτερα αυξημένο κόστος δαπανών υγείας.

Η νοσηρότητα και η θνησιμότητα που συνοδεύουν την παχυσαρκία στην ενήλικη ζωή σχετίζονται στενά με τον Δείκτη Μάζας Σώματος (ΔΜΣ) στην παιδική και εφηβική ηλικία. Οι μελέτες επιβεβαίωσαν τη σημαντική αύξηση της θνησιμότητας με την προοδευτική αύξηση του Δείκτη Μάζας Σώματος και έδειξαν ότι ακόμη και μια ήπια αύξηση του συγκεκριμένου δείκτη στην ενήλικη ζωή οδηγεί σε ελάττωση του προσδόκιμου επιβίωσης (μακροζωία).

Επίσης, ο Δείκτης Μάζας Σώματος κατά την παιδική ηλικία σχετίζεται στενά με την πρώιμη θνησιμότητα στην ενήλικη ζωή. Οι μελέτες αυτές καταδεικνύουν τη σοβαρή επίπτωση που έχει η παχυσαρκία στην υγεία των πολιτών μιας χώρας.

"Κατά συνέπεια, είναι απολύτως απαραίτητο να δοθεί έμφαση τόσο στην πρόληψη όσο και στην αντιμετώπιση της παχυσαρκίας κατά την παιδική και εφηβική ηλικία ώστε να βοηθήσουμε αποτελεσματικά στη βελτίωση της υγείας των

πολιτών της χώρας μας κατά την ενήλικη ζωή, καθώς και στην ελάττωση του κόστους νοσηλείας τους λόγω των επιπλοκών της παχυσαρκίας" δηλώνει η αναπληρώτρια καθηγήτρια Παιδιατρικής και Εφηβικής Ενδοκρινολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κυρία

Ευαγγελία Χαρμανδάρη.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παχυσαρκίας, στις 24 Οκτωβρίου, οι ειδικοί συστήνουν άμεση ενημέρωση των γονιών για τις επιπτώσεις της παχυσαρκίας. "Είναι απόλυτα αναγκαίο να δοθεί έμφαση στην πρόληψη και αντιμετώπιση της παχυσαρκίας κατά την παιδική και εφηβική ηλικία" σημειώνει η κυρία Χαρμανδάρη.

"Ο μόνος τρόπος για να βοηθήσουμε αποτελεσματικά στη βελτίωση της υγείας των πολιτών κατά την ενήλικη ζωή, αλλά και στην ελάττωση του κόστους νοσηλείας τους λόγω των επιπλοκών της παχυσαρκίας είναι μέσα από την ενημέρωση των γονιών".

**Πώς βρίσκουμε τον Δείκτη Μάζας Σώματος
Δείκτης Μάζας Σώματος = Σωματικό Βάρος:
'Υψος²**

Παράδειγμα: Παιδί με σωματικό βάρος 35 κιλών και ύψους 1,20 μέτρων έχει Δ.Μ.Σ. 35: (1,20X1,20)= 24,3 περίπου.

Κατηγοριοποίηση

Λιποβαρής	< 18,5
Φυσιολογικό βάρος	18,5-25
Υπέρβαρος	25-30
Παχύσαρκος	30-40
Σοβαρά παχύσαρκος	>40

Πηγή: Internet

Γιατί καλά Χριστούγεννα;

Tου
Δημήτρη Κουνουρά

Έχουμε ανάγκη το μήνυμα της γεννησης. Το καινούριο είναι η ζωή. Το Χριστουγεννιάτικο μήνυμα όμως είναι ότι το νέο γεννιέται νύχτα, κρυφά, ταπεινά, σχεδόν παράνομα για τις τρέχουσες αντιλήψεις, εκεί που δεν το περιμένεις, σε μια άσημη Βηθλεέμ, καταγόμενο από μια κακόφημη Ναζαρέτ. Γεννιέται κοντά σ; εκείνους που δεν τους πιάνει το μάτι σου, αλλά αγωνίζονται και αγρυπνούν, αθώοι και εκτός του κυριαρχου τρόπου ζωής, όπως οι βοσκοί. Και στην αρχή το ζεσταίνουν και το θάλπουν οι απόλυτες ψυχές, τα ζώα της φάτνης. Οι μάγοι, οι επιστήμονες που κατέχουν γνώση δυσνόητη για τους πολλούς, μαγική, θα φτάσουν αργότερα, παρά το γεγονός ότι έχουν ξεκινήσει νωρίτερα από όλους. Αν και ξέρουν πρώτοι, προβλέποντας με τα εργαλεία της επιστήμης τους, μάντεις, ίσως και δημιουργοί της ιστορικής εξέλιξης και πρωτοπόροι του πνεύματος του νέου κόσμου, πρέπει να διανύσουν μεγάλη απόσταση, να περάσει χρόνος μέχρι να φτάσουν εκεί που συντελείται το θαύμα της ζωής. Προβλέπουν τη ζωή και όταν αυτή γεννιέται προσέρχονται ταπεινά φέρνοντας πολύτιμα δώρα, που είναι τα δώρα της επιστήμης στην ανθρωπότητα. Χρυσός, πλούτος, οικονομική ασφάλεια, υλική ευδαιμονία. Λίβανος, ψυχική ανάταση, συντονισμός των ψυχών με τη μεγάλη ψυχή του κόσμου, με το Θεό, κατάργηση του συμβατικού χρόνου. Σμύρνα, πνευματική ευωδία, πολύτιμο άρωμα παιδείας και πολιτισμού. Πρέπει όμως να φτάσουν περνώντας μέσα από έναν επικίνδυνο κόσμο, όπου ο μεγαλύτερος κίνδυνος δεν είναι το ταξίδι, η κόπωση, η πείνα, η δύψα, οι ληστές, η νύχτα. Ο κίνδυνος της αποστολής τους προέρχεται από την κρατούσα αρχή, την εξουσία, που επιδιώκει να οικειοποιηθεί τη γνώση τους για το πού γεννιέται το νέο και να το καταστρέψει, υποκρινόμενη ότι πρόθεσή της είναι να το τιμήσει. Οι μάγοι λοιπόν πρέπει να πιστέψουν στο νεογέννητο του πνεύματος τους, πριν ακόμη τη φυσική του γέννηση και να το προστατέψουν πριν καν το γνωρίσουν από κοντά, εμπιστεύμενοι την επιστημονική τους αλήθεια. Τιμούν το μέλλον και το προστατεύουν με την υπεράνθρωπη αυθεντία που χαρίζει η γνώση, η μυστική μαγεία της επιστημονικής ανάγνωσης του κόσμου και του σύμπαντος, που υποκλίνεται ταπεινά στο ίδιο το μυστήριο της ζωής. Την ίδια στιγμή, πρέπει να παραπλανήσουν την αδίστακτη εξουσία που απολαμβάνει την κατάλυση κάθε ορίου, ηθικού και πολιτικού, έτοιμη για θυσίες αθώων, για θυσίες ολόκληρων γενεών. Θυσίες όπως αυτή που κάνει ο έκφυλος Ήρωδης, σφαγιάζοντας για το φόβο της απώλειας της εξουσίας του μια ολόκληρη γενιά. Να γιατί η γέννηση διώκεται και πάντα θα διώκεται. Χριστός γεννάται, η ζωή θα προχωρήσει!

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Νικολάου Πολίτη

Γιατί ο Θεός έκαμε τους ψύλλους

Όταν έπλασε ο Θεός τον κόσμο, έπλασε και το αντρόγυνο. Ο άντρας ο κακομοίρης ρίχτηκε αμέσως στη δουλειά για να βγάλει το καρβέλι. Η γυναίκα όμως δεν είχε στο νου της να κάμει τίποτα. Μια μέρα που καθόταν ο γερο-Θεός κάτω από 'ναν ίσκιο, δεν ξέρω πώς κάνει έτσι και βλέπει τη γυναίκα ξαπλωμένη στο χορτάρι να κοιμάται.

-Μπρέ! λέει, εγώ την έπλασα για να βοηθάει τον άντρα στη δουλειά, όχι να ξαπλώνει στον ήλιο.

Παίρνει αμέσως μια χούφτα χώμα, το φυσάει τρεις φορές και το ρίχνει αποπάνω της. Ξυπνάει εκείνη τρομαγμένη κι αρχίζει να ψάχνεται ολούθε. Το χώμα έγιναν ψύλλοι, κι από τότε βρήκε δουλειά η γυναίκα!

Γιατί τα σκυλιά κυνηγάνε τις γάτες κι οι γάτες τα ποντίκια

Τα σκυλιά είχανε μια φορά μια δίκη, και επειδή αυτά είναι ρέμπελα, έδωσαν τα χαρτιά τους να τα φυλάξουν οι γάτες που είναι νοικοκυράδες. Οι γάτες τα έβαλαν απάνω στα χατίλια και εκεί επήγαν οι ποντικοί και τα έφαγαν. Για τούτο, όντας βλέπουν τα σκυλιά τις γάτες τις κυνηγάνε γιατί τους εχάλασαν τα χαρτιά τους, και οι γάτες πάλι κυνηγάνε τους ποντικούς, γιατί τους έφαγαν τα χαρτιά και τις έβαλαν σε αμάχη με τους σκύλους.

Στο πεζούλι

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα

Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή
μέλους της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

Στο πεζούλι που ο πλάτανος ισκιώνει
κάθεται γέρος, τα φρύδια του σουφρώνει.
Με σκέψεις πολλές, που ο μύλος γυρίζει
στο παρελθόν ρίχνει ματιές και δακρύζει.
Απ' αγανάκτηση γεμάτος αφρίζει
τινάζει το κεφάλι, τα νεύρα τεντώνει
ανάβει το αίμα, το δείχνει πως θυμώνει
παλιό λογαριασμό φαίνεται ξεκαθαρίζει.
Τη σκέψη αυτή που το μυαλό παλαβώνει
μ' απλή κίνηση χεριού εξουδετερώνει.

Τ' άγριο με μιας στο μυαλό του κεντρώνει
το σκαλίζει, το ζυμώνει, το ποτίζει
λουλούδι μοιάζει στον χιονιά που σχηματίζει
ζωής μπουμπούκι τον αγώνα ανανέωνει.

Το μπαστούνι με τό' να στεριώνει
με τ' άλλο τη γύμνια χτενίζει
να που μπορεί κι αυτό τον τονώνει
όρθιος τη ζωή ν' ατενίζει.
Δοξάζει τον Θεό. Και σαν πέφτει η νυχτιά
στου αύριου ελπίζει τη ζεστή αγκαλιά.

Σώμα λυγερό, ισχνό και κουρασμένο
τι κι αν φαίνεσαι στην όψη γερασμένο!
Μέσα σου κρατάς σφιχτά, ψυχή φυλάς που
σφύζει
γεμάτη ορμές, από θέληση ξεχειλίζει.

Τι θέλει να πει ο ποιητής

Το κάθε κομμάτι (στίχος - στροφή) ερμηνεύει ή και αντανακλά κι ένα μέρος του εσώτερου εαυτού μας, στον οποίο οι εντυπώσεις απ' τη ζωή έχουν εναποθέσει μια πληθώρα από ζωντανά και συνάμα καθοριστικά στοιχεία-σημάδια. Με το πέρασμα του χρόνου, ένας ολόκληρος κόσμος δημιουργείται μέσα μας, προσδιορίζοντας ακόμα και τη στιγμή που βρισκόμαστε. Τότε, στο αρχικό μας ξεκίνημα, που με το νιαούρισμά μας προσπαθούσαμε να έρθουμε σε επαφή με το πρωτόγνωρο άγνωστο, κι αμέσως μετά να συντονιστούμε με τους γνώριμους ήχους. Τότε που κέρδιζαν την εμπιστοσύνη, την προτίμηση,

και ίσως και την αγάπη... μας μόνο εκείνοι που φρόντιζαν τη συντήρηση μας, αλλά και ενθάρρυναν τα πρώτα βήματά μας. Τότε που κάτω από κάποιας μορφής κατεύθυνση, ή και εξαναγκασμό, υποχρεωθήκαμε να αναζητήσουμε τη γνώση. Τότε που - μεγάλοι πια!... - με την υπέρμετρη αισιοδοξία, αλλά και την ανάλογη για την ηλικία εξυπνάδα (ίσως πολλές φορές παρακεντημένη με τις κατά φορτικό τρόπο γενόμενες παραινέσεις ή και με τον άκρατο ενθουσιασμό ή και θαυμασμό προς τους πιο έμπειρους μεγαλύτερούς μας), βλέπαμε τον κόσμο να περνά μπροστά μας ή και να κείτεται κατά γης, έτοιμος να παραδοθεί ή και να κατακτηθεί για το χατίρι μας.

Τότε που νομίζαμε πως ήμασταν κατάλληλα προετοιμασμένοι για τη διαιώνιση του είδους. Τότε που πιστεύαμε πως η μοναξιά μπορούσε να υπερτηρηθεί με το ξάνοιγμα και τ' αγκάλιασμα του κόσμου, αλλά του κάκου!, βρίσκαμε τους γύρω μας κουμπωμένους κι αναρωτιόμαστε για το τι, άραγε, να έφταιγε. Τότε που ύστερα από αρκετά σκαμπανεβάσματα, αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε το μέτρο της ζωής που ίσως και να είναι: Ντύνεσαι ανάλογα για να προφυλαχθείς απ' τις συνθήκες του παγετού του αποκαλούμενου κοινωνικού περιβάλλοντος, αλλά προσέχεις παράλληλα ν' αφήνεις τρόπο ν' αναπνέει το κορμί σου ή και καλύπτεις τη γύμνια σου για να μην τσουρουφλιστείς από το πρώτο, ίσως και τυχαίο, αποκαΐδι.

Τότε που:

Αφημένοι στης μοναξιάς την καταιγίδα
με του πικρού χαμόγελου την ελπίδα
ψάχναμε στο βλέμμα τη ματιά
που, στα ύστερα τα χρόνια
τα γεμάτα καταφρόνια
θα μας κρατούσε λίγη συντροφιά.

Τι απαίσια η μοναξιά..., στον αγώνα χωρίς συντροφιά!... Και μάλιστα αν τούτο συνδυαστεί ώριμα στο μυαλό μας με τη διαλαλούμενη διαπίστωση ότι ο άνθρωπος αποτελεί το φύσει κοινωνικό ζώο. Μια καλοζυγισμένη ματιά, μια καλοπροσάρτητη σύγκριση με τα άλλα ζώα μπορεί κάτι να αποδειξει και ίσως και να κατατάξει τον απρόβλεπτο άνθρωπο. Πρέπει οπωσδήποτε, όμως, να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη μια ειδοποιός διαφορά. Η συνεχής αύξηση των αναγκών, το είδος της εμπειρίας που αποκτάται, και ο τρόπος εκμετάλλευσής της. Η εμπειρία, λοιπόν, βρίσκεται σε συνεχή δοκιμασία και αδιάκοπη φόρτιση. Και μαζί με το ανάλογο και γενετικά φορτισμένο μυαλό μάς κάνουν να ξεχωρίζουμε από τα άλλα ζώα, αλλά και να παίρνουμε την ανάλογη θέση ανάμεσα στους συμβαδίζοντες συνανθρώπους μας και να διακρινόμαστε.

(Συνεχίζεται)

Μικρό αφιέρωμα στην 28η Οκτωβρίου 1940

Στον Ελληνο-Ιταλικό πόλεμο του 1940 η πατρίδα μας δοκιμάστηκε σκληρά, αλλά κατόρθωσε άθλο μεγάλο, χάρη στη γενναιότητα και την αυτοθυσία του λαού μας. Δεν πρέπει όμως να λησμονούμε τους ήρωες που έδωσαν τη ζωή τους στον υπέρ πάντων αγώνα. Στον αγώνα εκείνο

η Ραχούλα θρήνησε τον ηρωικό ανθυπολοχαγό **Αθανάσιο Πόλκο**. Ήταν από τους πρώτους που έπεσε και ήταν μόνο 26 ετών. Στη μνήμη του παρουσιάζουμε δημοσίευμα στην εφημερίδα της Καρδίτσας "Θεσσαλική Φωνή" του συγχωριανού μας δασκάλου Νικολάου Ρεντίνα:

Αθανάσιος Πόλκος
Έφεδρος Ανθυπολοχαγός, πεσών ηρωικώς
στο ύψωμα Κακοσέλι Κόνιτσας, στις 30/11/1940

Ο Αθανάσιος Πόλκος εκ Ραχούλας Ιτάμου, πτωχής μεν οικογενείας αλλ' εντίμου, επεράτωσε το Γυμνάσιον Καρδίτσης. Κληθείστης της κλάσεως του, το 1934, εισήλθεν εις την Σχολή Εφέδρων Σύρου. Τον παρελθόντα Αύγουστον κληθείς παρά της απειλουμένης πατρίδος του, κατετάγη εις το 5ον Σύνταγμα πεζικού και διετάχθη να μεταβεί εις τα Αλβανικά σύνορα, όπου διέμεινε μέχρι της κηρύξεως του πολέμου. Έλαβε μέρος εις πολλάς μάχας, πολεμών ηρωικώς μέχρι της Πρεμετής. Κατά δε την εξόρμησιν του ελληνικού στρατού, αυτός προπορευόμενος με το πιστόλι στο χέρι, εφώναζε:

-Εμπρός, παιδιά, τους φάγαμε.

Αλλά φευ! Εχθρική οιβίς απέσπασε την δεξιάν αωμοπλάτην μετά της χειρός και μεταφερθείς εις το χειρουργείο, εξέπνευσε μετά δύο ημέρας εκ της ακατασχέτου αιμορραγίας, με τας ανάρθρους λέξεις:

-Αφήνω το σώμα μου δια την ελευθερίαν της πατρίδος και την δόξαν της μεγάλης μάνας η οποία θα προστατεύσει τη μανούλα μου. Αφήνω γραίαν μητέρα, άγαμον αδελφήν και δύο αδελφούς εγγάμους, ων ο εις έφεδρος λοχίας του πυροβολικού, εκδικείται το αίμα του αδελφού του.

Αυτός ήτο εν ολίγοις ο Αθανάσιος Πόλκος, ο ήρωας της Ραχούλας, ο πρώτος αξιωματικός, ο πεσών από το 1912 και εντεύθεν εκ του Δήμου Ιτάμου, εις ηλικίαν 26 ετών.

Εις Σε ένδοξε, χαράσσω τα εξής γραμμάς:

Ας μη βρέξει ποτέ το σύννεφον της Πρεμετής /και άνεμος σκληρός ας μη σκορπίσει/ το ματωμένο χώμα της Βορείου Ηπείρου που σε σκεπάζει.

Εν Καρδίτσῃ 18-12-1940
Νικόλαος Ρεντίνας
Δάσκαλος

Μια απαγωγή με σκοπό τη ληστεία το 1878.

Το 1878 είναι γνωστό ως έτος του τελευταίου επαναστατικού κινήματος που απελευθέρωσε τη Θεσσαλία και την ενσωμάτωσε στη μητέρα Ελλάδα. Μέσα όμως στον επαναστατικό αυτό αγώνα και την όλη γενική αναταραχή δεν έπαιπε να κυριαρχεί, φαίνεται, και η ληστεία στην περιοχή μας. Μια τέτοια άστοχη, για τα τότε διαδραματιζόμενα στην περιοχή μας, ληστεία θα περιγράψουμε στο παρόν άρθρο μας.

Κατά το κατηγορητήριο1 του 1882, επί Τουρκοκρατίας τις 6 Αυγούστου 1878, εορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στον οικισμό Λάσδα των Καναλίων, έγινε μια απαγωγή με σκοπό τα λύτρα. Δράστες τρία ένοπλα άτομα της ευρύτερης περιοχής μας. Ο Ιωάννης ή Γιαννάκης Γρυμπογιάννης από Ραχούλα, ο Μήτσιος Καλιμάνης -το σωστό Καλαμάκης από Μπόσκλαβο και ο Κων/νος Τσιάτσιος από Καταφύγι με τη βοήθεια ενός ντόπιου της περιοχής Καναλίων, του Νάσιου Γούλα, που ενεργούσε ως πληροφοριοδότης. Θύμα ο Κωνσταντίνος Ευαγγέλης, κάτοικος Λάσδα, τον οποίο η ληστρική συμμορία απελευθέρωσε μετά 12 ημερών ομηρία, αφού κατέβαλε ως τίμημα 75 λίρες οιθωμανικές.

Τα γεγονότα φαίνεται έτρεξαν και, όταν έγινε το Ελληνικό το έτος 1882, αφού είχε υποβληθεί μήνυση από τον παθόντα, η υπόθεση έφτασε στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Καρδίτσας, για το αν απαγγελθεί δίωξη κατά των υπευθύνων κλπ. Κατά το Βούλευμα, με προφυλακισμένο τον Ιω. Γρυμπογιάννη, διατασσόταν και η σύλληψη και προφυλάκιση των άλλων συγκατηγορουμένων του μέχρις ότου η υπόθεση εκδικασθεί. Πάντως κατά των ανωτέρω αναφέρονται αόριστα και άλλες κατηγορίες με συνεργούς κατά καιρούς Τουρκαλβανούς.

Δε γνωρίζουμε περισσότερα για την όλη υπόθεση. Εδώ όμως δράττομαι της ευκαιρίας να περιγράψω περισσότερο το χωριάνο μου Κώστα Τσιάτσιο. Ο παραπάνω, γεννηθείς περί το 1856, ανήκε στην οικογένεια των Κλημαίων, αφού ο πατέρας του Θεόδωρος (1822-1898) λεγόταν Κλήμος. Είχε όμως ένα ελάπτωμα, τραύλιζε και καθώς μόνη του επωδός ήταν το τσα-τσα-τσα του κολλήσανε το Τσιάτσιο, που έμελε να γίνει και μόνιμο επώνυμο των απογόνων του. Το 1886 ο πατέρας Θεόδωρος σε μια πράξη δωρεάς2 προς τα τέσσερα ζώντα παιδιά του μας παραδίδει την εξής πληροφορία. Ο γιος του Κώστας ήταν ήδη κατάδικος των φυλακών

.....

1. Βούλευμα αρ. 197/ 7-12-1882 του Συμβούλου Πλημμελειοδικών Καρδίτσας.

2. Συμβόλαιο δωρεάς μεταξύ ζώντων με αρ. 2704/1886 του Συμβολαιογράφου Καρδίτσας Ν. Σκαμπαρδώνη.

Σ.Σ. "Ζ.Χ.": Το ονοματεπώνυμο Γρυμπογιάννης Ιωάννης ή Γιαννάκης δεν αναφέρεται στα Μητρώα Αρρένων της Ραχούλας μετά το 1846, ούτε και ως πατρώνυμο κάποιου άλλου Γρυμπογιάννη.

Ραδίκι Ένα λαχανικό που οχυρώνει τον οργανισμό μας

Το ραδίκι είναι γνωστό από τους αρχαίους χρόνους και αναφέρεται στον "πάπυρο του Ebers" 4.000 χρόνια π.Χ.. Ο Θεόφραστος, ο Διοσκουρίδης και ο Πλίνιος αναφέρονται στο είδος αυτό με διάφορες ονομασίες. Ο Γαληνός το ονομάζει "φίλο του συκατιού".

Τα ραδίκια ανήκουν στην κατηγορία cichorium και διακρίνονται σε πάρα πολλά είδη όπως το άγριο, το ήμερο (ή αλλιώς αντίδι), το σταμναγκάθι, το ιταλικό, το ραντίκιο, το Witloof ή Βρυξελλών μέχρι και ραδίκι για την παραγωγή υποκατάστατου του καφέ υπάρχει. Και μιλάμε για αυτά που καλλιεργούνται όχι για τα αυτοφυή. Κοινό χαρακτηριστικό τους είναι η πικρή τους γεύση που τους δίνει και ίδιαίτερη νοστιμάδα. Στο σημερινό σημείωμα θα αναφερθούμε στα αυτοφυή ραδίκια, αυτά που μετά τις πρώτες φθινοπωρινές βροχές προβάλλουν και αρχίζουν να αναπτύσσονται σε όλα τα ελληνικά λιβάδια.

Τα ραδίκια είναι χειμερινά φυτά τα οποία αρχίζουμε να τα βλέπουμε από το φθινόπωρο μέχρι την άνοιξη. Υπάρχουν σε όλη την Ευρώπη, βόρεια Αμερική και την βόρεια Ασία, γενικά στο βόρειο ημισφαίριο, αν και πλέον έχουν αποκήσει παντού σχεδόν στο κόσμο.

Τα άγρια ραδίκια έχουν πικρή γεύση και έχουν στενά φύλλα. Από την άλλη, τα ήμερα ραδίκια (αντίδια) καλλιεργούνται κατά την διάρκεια όλου του χρόνου και είναι πλατύφυλλα, με γλυκύτερη γεύση από τα άγρια ραδίκια.

Ο μακαρίτης παπα-Δημήτρης Ρωμανάς, από το Βαθύλακκο, γνωστός συλλέκτης βοτάνων και φυσιοθεραπευτής, θεωρούσε καλύτερο είδος το πικροράδικο, εκείνο που απλώνει ακτινωτά τα φύλλα στο έδαφος και βγάζει κίτρινα ανθάκια, μετά τις πρώτες φθινοπωρινές βροχές. Συνιστούσε δε να τρώγεται μαζί με το ριζικό του σύστημα, αλλά και ο ζωμός του να πίνεται με λίγο λεμόνι. Το ραδίκι είναι το πλουσιότερο λαχανικό σε βιταμίνες και ιχνοστοιχεία, όπως βλέπουμε στον πίνακα που ακολουθεί:

Σύσταση ανά 100 γραμμάρια βρασμένων ραδικιών:

Θερμίδες 33 Λιπαρά 0,6 γρ. Πρωτεΐνες 2 γρ.

Υδατάνθρακες 3,6 γρ.

Νερό 100 γρ.

Κάλιο 12 mg

Νάτριο 92,4 mg

Σίδηρος 9,9 mg

Ασβέστιο 35 mg

Φώσφορο 26 mg.

Τα ραδίκια είναι πλούσια σε βιταμίνες C, A, B1, B2 και καροτενοειδή καθώς και σε ανόργανα στοιχεία όπως σίδηρο, κάλιο, νάτριο, φώσφορο και μαγνήσιο. Παλιότερα, οι λαϊκοί θεραπευτές χρησιμοποιούσαν τα ραδίκια για την θεραπεία ασθενειών του ήπατος και της χολής. Πλέον έχει φανεί από κλινικές έρευνες πώς ένα συστατικό που περιέχεται, το κιχώριο, έχει όντως ηπατοπροστατευτική δράση.

Η αφθονία τους σε β- καροτίνη θωρακίζει τον οργανισμό και προλαμβάνει την ανάπτυξη των "ελεύθερων ριζών", συμβάλλοντας στην προστασία από καρδιαγγειακά νοσήματα.

Το ραδίκι θεωρείται ένα εξαιρετικό διουρητικό. Επίσης είναι πολύ καλό τονωτικό, χωνευτικό και αποτοξινωτικό. Ιδανικό για τον καθαρισμό του αίματος, είναι χολαγωγό, υπατκικό, τονωτικό, αντιρευματικό. Ελαττώνει τη χοληστερίνη και το αφέψημα των φύλλων χρησιμοποιείται κατά του διαβήτη και της παχυσαρκίας. Δρα ευεργετικά σε ότι αφορά τη λειτουργία των αδένων, βοηθάει στην καταπολέμηση της κατακράτησης υγρών κατά τη διάρκεια της εμμήνου ρύσεως (δυσμηνόρροια). Ως χολαγωγό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη φλεγμονή ή τη συμφόρηση του ήπατος και της χοληδόχου κύστεως. Σε περίπτωση χολολιθίασης, αν οι πέτρες είναι μεγάλες ή αν ακολουθείτε φαρμακευτική αγωγή, συμβουλευτείτε τον γιατρό σας προτού το χρησιμοποιήσετε.

Ο κατάλογος των ευεργετικών ιδιοτήτων του είναι ευρύς: χρησιμοποιείται κατά των χρόνιων δερματικών παθήσεων, είναι τονωτικό του στομάχου και το γάλα που βγαίνει όταν το κόβουμε θεραπεύει σπυριά, κρεατοειδές, ακόμη και τους κάλους.

Επίσης χρησιμοποιήθηκε παραδοσιακά στον διαβήτη, για τον έλεγχο των επιπέδων ζαχαρού στο αίμα. Η υπογλυκαιμική του δράση έχει επιβεβαιωθεί σε πειραματόζωα.

Πότε μαζεύω και πώς: Μαζεύονται από το φθινόπωρο με τις πρώτες βροχές έως την άνοιξη.

Χρήση μαγειρική: Καταναλώστε τα άμεσα, αφού η θρεπτική τους αξία χάνεται πολύ γρήγορα. Τρώγονται ωμά σε σαλάτες συχνά ανακατεύμενα με άλλα σαλατικά ή βραστά με λάδι και λεμόνι. Μαγειρέονται ώμως και με κρέας, γίνονται σούπες ή αποτελούν τη γέμιση για χορτόπιτες. Επίσης χρησιμοποιούνται οι ρίζες αποξηραμένες, μόνες τους ή μαζί με το φυτό. Εκτός από τη βοτανοθεραπευτική της δράση τις χρησιμοποιούν και σαν υποκατάστατο του καφέ (μετά από ξήρανση).

Βασικοί κανόνες συντήρησης μέχρι την κατανάλωση: Αν δεν βραστούν την ίδια ημέρα, είναι απαραίτητο να φυλαχθούν στο κάτω μέρος του ψυγείου, κλεισμένα σε αεροστεγείς πλαστικές σακούλες, κατάλληλες για τρόφιμα, από τις οποίες θα αφαιρεθεί ο περισσότερος αέρας, συμπιέζοντάς τις. Επίσης, είναι απαραίτητο να γίνεται καθαρισμός, χωρίς να πλυθούν, γιατί η υγρασία ευνοεί τον πολλαπλασιασμό των μικροοργανισμών που υπάρχουν σ' αυτά, με αποτέλεσμα να χαλάσουν. Το πλύσιμο των χόρτων γίνεται σε κρύο νερό. Δεν πρέπει να αφήνουμε τα χόρτα να μουσκεύουν για πολύ ώρα, γιατί πολλά συστατικά τους διαλύνονται στο νερό και έτσι μειώνεται η θρεπτική αξία τους. Το πλύσιμο θα πρέπει να γίνεται όσο το δυνατόν πιο προσεκτικά.

Αν τα χόρτα που θα φάμε υποψιαζόμαστε ότι προέρχονται από βοσκότοπους ή τα έχουν επισκεφτεί σκυλιά και είναι πιθανόν να έχουν κολλήσει πάνω τους αβγά-παράσιτων (τσιμπούρια, αχινόκοκκος), καλό είναι να τα μουσκεύουμε πρώτα σε ξέδοντερο, για να διευκολύνουμε την αποκόλληση των απορριμμάτων.

Προσωπική εργασία - Εθελοντισμός

Του
Λάμπρου Δ. Κατσούπλα

Η προσωπική εργασία παλαιότερα και ο εθελοντισμός σήμερα στη χώρα μας, εστιάζεται κυρίως στο χώρο της υγείας και στο περιβάλλον. Η αιμοδοσία, η δωρεά οργάνων σώματος, η βοήθεια προς αναξιοπαθούντες, η δενδροφύτευση, η προστασία του περιβάλλοντος είναι στην πρώτη γραμμή του εθελοντισμού ενώ τελευταία, έχει αναπτυχθεί και η κοινωνική ευαισθησία προς ομάδες κοινωνικά αποκλεισμένες με δραστηριότητες μορφωτικού και πολιτιστικού περιεχομένου. Γενικά, ο εθελοντισμός βασιζόμενος στην ανιδιοτελή προσφορά για κοινή ευημερία, μπορεί να εκφραστεί με κάθε τρόπο. Με άυλη ή και υλική μορφή, προς άτομα ή ομάδες, προς ιδρύματα ή και προς την ευρύτερη κοινωνία που μπορεί να φτάνει και στα όρια του έθνους, όπως πολλές φορές έχει συμβεί στο παρελθόν με τους εθνικούς ευεργέτες.

Με το συγκεκριμένο σχόλιο θα ήθελα ν' αναφερθώ σε μια ιδιότυπη μορφή εθελοντισμού που για χρόνια λειτούργησε στην πατρίδα μας και θα μπορούσε να αποκαλεστεί "εθελοντισμός της κοινότητας". Είναι η μορφή εθελοντισμού στην οποία συμμετείχαν ολόκληρες τοπικές κοινωνίες και με τον τρόπο αυτόν φτιάχτηκαν σημαντικά έργα και υποδομές προκειμένου να καλυφτούν καθημερινές ανάγκες τους. Έτσι φτιάχτηκαν πέτρινα γεφύρια, καλντερίμια, διανοίχτηκαν δρόμοι, πραγματοποιήθηκαν υδρευτικά και αρδευτικά δίκτυα, έγιναν εκκλησίες, σχολεία, κ.α. Έτσι φτιάχτηκε η Ελλάδα, τότε που δεν υπήρχε καμία προσδοκία από εθνικές ή άλλες πηγές, οπότε οι κάτοικοι μιας μικρής κοινότητας, για παράδειγμα, προκειμένου να χρησιμοποιήσουν ένα κοινωφελή έργο, έπρεπε να κατασκευάσουν οι ίδιοι το έργο.

Αυτά συνέβαιναν τον καιρό που η Ελλάδα βγήκε από πολέμους, τις δεκαετίες του 50 και του 60, όπου η συμμετοχή του κοινού στα τοπικά έργα υποδομών θεωρούνταν αυτονότητη υποχρέωση. Αν έπρεπε να κατασκευαστεί ένας δρόμος, όλοι, εξ ίσου, θα συμμετείχαν. Οι τοπικές αρχές, π.χ. το συμβούλιο της κοινότητας, συντόνιζαν την εκπόνηση του έργου και οι κάτοικοι της περιοχής, που θα ήταν και οι μελλοντικοί χρήστες δήλωναν ποιες μέρες θα συμμετείχαν. Και συμμετείχαν όλοι, χωρίς δυσφορία και χωρίς δισταγμό σε μια κοινή υπόθεση που λίγο ως πολύ θεωρούνταν υψηλή και πρώτης προτεραιότητας, χαρακτηρίζοντας τη συμμετοχή τους με τον όρο "προσωπική εργασία". Έτσι ονόμαζαν τη συμμετοχή τους στο έργο και αν τους ζητούσες ιδιωτική απασχόληση τις ημέρες της δημόσιας υποχρέωσής τους, με υπερηφάνεια σου δήλωναν πως δεν θα μπορούσαν γιατί είχαν "προσωπική εργασία".

Είχαν εφεύρει, λοιπόν, οι κυβερνώντες το θεσμό της "προσωπικής εργασίας", όπως τον ξέρουν οι παλιότεροι. Οι περισσότεροι, μάλιστα, απ' αυτούς δούλεψαν προσωπική εργασία σε διάφορα έργα της Κοινότητας. Έτσι, το Δημόσιο πλήρωνε όλα τα άλλα απαιτούμενα, όπως π.χ. τεχνίτες, υλικά, καύσιμα κ.λπ., εκτός από εργατικό δυναμικό.

Επρόκειτο, πολύ απλά, για ένα είδος "επιστράτευσης" των πολιτών της εκάστοτε κοινότητας, αφού ύστερα από απόφαση του συμβουλίου της Κοινότητας ο εκάστοτε κλητήρας ανακοίνωνε το αποτέλεσμα αυτού και οι χωριανοί

περίμεναν τις λεπτομέρειες για τις μέρες που θα έπρεπε να προσφέρει κάποιος δωρεάν τις υπηρεσίες του. Περίμεναν δηλαδή, να δουλέψουν δωρεάν για κάποιες μέρες σε κάποιο έργο που κατασκεύαζε η Κοινότητα, κάτω από τις οδηγίες αυτού που επέβλεπε την κατασκευή του έργου. Συνήθως, επρόκειτο για κοινωφελή έργα και αυτοί που εργάζονταν ήταν οι κατοικούντες στα γειτονικά σπίτια με το έργο, ή αν ήταν έργο άρδευσης αυτοί που χρησιμοποιούσαν το συγκεκριμένο έργο ή εάν ήταν προς όφελος όλων, όλοι οι κάτοικοι, χωρίς βέβαια, αυτό να είναι κανόνας.

Οι μέρες που όφειλες να εργαστείς αφιλοκερδώς τις καθόριζε το Κοινοτικό Συμβούλιο

με διάφορα κριτήρια, όπως το μέγεθος του έργου, μερικές φορές δε, έπρεπε να φέρεις μαζί σου και το ζώο σου (μουλάρι ή γαϊδουράκι) ή κάποιο άλλο μέσο, αν έτσι υπαγόρευε η κλήση σου στην εργασία. Αν παρ' όλα αυτά για κάποιους λόγους, π.χ. υγείας, ανωτέρας βίας κ.λπ., δεν μπορούσες να παράσχεις την προσωπική εργασία σου, όφειλες να καταβάλεις το ισόποσο των ημερομισθίων που δε θα δουλευεις στο Δημόσιο Ταμείο, προκειμένου με αυτά να πληρωθεί εργάτης στη θέση σου. Από το μέτρο εξαιρούνταν διάφορες επαγγελματικές και κοινωνικές κατηγορίες: π.χ. στρατιωτικοί, δημόσιοι υπάλληλοι, αστυνομικοί, αλλά και ανήμποροι, ηλικιωμένοι, ανήλικοι.

Με τον τρόπο αυτό και η δική μας Κοινότητα κατασκεύασε μια σειρά από κοινωφελή έργα, δρόμους, γεφύρια, "στηθαία", αγωγούς ύδρευσης, δίκτυα άρδευσης κ.α.

Στα τέλη της δεκαετίας του 60, έφηβος τότε, συμμετείχα σε ένα τέτοιο έργο "Επέκταση δικτύου άρδευσης από Χάνια προς Τούμπα, Βαρκά και Καρούτα"

Η συμμετοχή είχε οριστεί σε ένα ημερομίσθιο ανά στρέμμα ποτιστικού χωραφιού. Αυτό είχε αποφασιστεί από το κοινοτικό συμβούλιο με σχετική ανακοίνωση στο κοινοτικό κατάστημα και στα καταστήματα του χωριού.

Τεχνίτες του έργου είχαν οριστεί οι Βασιλείος Κολοβός, και Πάνος Ξεδιάς. Κάθε πρωί οι ειδοποιηθέντες εργάτες έκεινούσαμε από το χωριό για τον τόπο του έργου φέροντας μαζί μας και τα εργαλεία της δουλειάς όπως τσάπα ή φτυάρι. Εκεί βρίσκαμε καζιάκες μπετόνια για νερό και τον ογκομετρητή υλικού, μισό κυβικό κάθε χαρμάνι με το αντίστοιχο τσιμέντο.

Γυναίκες κυρίως μπροστά με τις τσάπιες καθάριζαν και ισοπέδωναν την διαδρομή που θα ακολουθούσαν οι τεχνίτες με τα καλούπια και οι άντρες έφτιαχναν το χαρμάνι που θα κουβαλούσαν στη συνέχεια με τις καζιάκες στα καλούπια.

Κάπου-κάπου εμφανίζονταν δημοτικός σύμβουλος για να επιβλέψει την εκτέλεση του έργου. Κάποιος εξ' αυτών είχε τη συνήθεια να

παρακολουθεί κρυμμένος πίσω από θάμνους τις εργασίες και εμφανιζόμενος κατσάδιαζε το συνεργείο γιατί δεν δούλευε συντονισμένα σύμφωνα με τις δικές του αρχές.

Εκείνοι οι καιροί, όμως, παρήλθαν. Μπαίνοντας στα μέσα της δεκαετίας του εβδομήντα άρχισε να αναπτύσσεται το με άλλους ρυθμούς κράτος και από το οποίο οι πολίτες προοδευτικά όλο και περισσότερα απαιτούσαν. Παράλληλα δε, όλο και λιγότερο αισθάνονταν ότι οφείλουν, σε μια διαδικασία, που υπήρχε ένας ανταγωνισμός των πολιτών στο ποιος θα δώσει τα λιγότερα και ποιος θα πάρει τα περισσότερα.

Ερμηνεύοντας τα συμβαίνοντα των περασμένων δεκαετιών σήμερα είναι και πάλι στο προσκήνιο τόσο ο εθελοντισμός όσον και η αλληλεγγύη της κοινωνίας που ζούμε.

Σε περιόδους κρίσης ο εθελοντισμός και η αλληλεγγύη μπορούν να έχουν πολλές μορφές δράσης. Έτσι για παράδειγμα ο μορφωτικός σύλλογος του χωριού μας με "προσωπική εργασία" μπορεί να κάνει μια δενδροφύτευση, να εξωραΐσει και να καθαρίσει την περιοχή στην οποία τα μέλη του διαβιώνουν, με την σύμφωνη γνώμη και το συντονισμό του δήμου ή των αρμόδιων υπηρεσιών του κράτους.

Όσο πιο γρήγορα αναλάβουμε τέτοιες πρωτοβουλίες, τόσο πιο έγκαιρα θα σταματήσει ο μαρασμός της ψυχής μας και ο κατήφορος της μοιρολατρίας, της εγκατάλειψης και της κατάθλιψης.

Και θα φτιάξουμε και πάλι ωραία έργα, που θα τα χαιρόμαστε, θα τα σεβόμαστε και θα τα προσέχουμε γιατί θα είναι τα δικά μας έργα.

ΡΑΧΟΥΛΩΤΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Συνέχεια από τη σελ. 3

και διορίστηκε στο Τελωνείο του Βόλου όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα.

Νάκος Δημήτριος του Βασιλείου. Γεννήθηκε το έτος 1908. Τέλειωσε το Διδασκαλείο Φλώρινας και διορίστηκε σε σχολεία της Μακεδονίας και στη Θεσσαλονίκη, όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα.

Νάκος Χρήστος του Βασιλείου. Γεννήθηκε το 1912. Κατατάχηκε στη Χωροφυλακή και υπηρέτησε ως ενωματάρχη στο Καρπούλειο Ευρυτανίας καθώς και σε άλλους σταθμούς καθώς και στο Βόλο όπου και εγκαταστάθηκε.

Νάκος Θεοφάνης του Βασιλείου. Γεννήθηκε το 1919. Τέλειωσε την Παιδαγωγική Ακαδημία και διορίσθηκε στο νομό Μαγνησίας όπου και εγκαταστάθηκε στο Βόλο.

Ρεντίνας Αναστάσιος του Κων/ου. Γεννήθηκε το 1913. Υπηρέτησε στη Χωροφυλακή, κατ' αρχάς στο νομό

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Νέα του χωριού

Ο Ίταμος στις δόξες του

Ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας (ΕΟΣΚ)

έκλεισε τις δραστηριότητες της χρονιάς με μια όμορφη διαδρομή: Βρύση Ιτάμου-Τσουκα (υψ. 1490 μ.) με κατάληξη

στον Αμάραντο, όπου δόθηκε και το αποχαιρετιστήριο γλέντι του 2013, την τελευταία Κυριακή του έτους. Η παραπάνω διαδρομή είναι η αγαπημένη του ΕΟΣΚ, την πραγματοποιεί κάθε χρόνο και είναι το πρώτο μονοπάτι του οποίου η σήμανση και ο καθαρισμός έγινε από τα μέλη του με προσωπική εργασία. Εμείς τους ευχαριστούμε που προβάλλουν τον τόπο μας, τους συγχαίρουμε για τις δραστηριότητές τους, αλλά και τους...ζηλεύουμε, γιατί -όσο να 'ναι- μας πήραν και τα χρόνια.

Δημοτικά τέλη

Η Δ.Ε. Ιτάμου πληρώνει τα ακριβότερα τέλη από όλες τις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Καρδίτσας. Τα τέλη στην Δ.Ε. Ιτάμου είναι 1,80 ευρώ/τμ, ενώ στην Δ.Ε. Καρδίτσας είναι 1,05 ευρώ/τμ, στην Δ.Ε. Κάμπου 1,06 ευρώ/τμ και στις Δ.Ε. Καλλιφωνίου και Μητρόπολης είναι 1,50 ευρώ/τμ.

Για τρίτη συνεχή χρονιά, το Δημοτικό Συμβούλιο Καρδίτσας αρνήθηκε να μειώσει τα δημοτικά τέλη φωτισμού και καθαριότητας της Δ.Ε. Ιτάμου. Μετά από μία έντονη συζήτηση το Δημοτικό Συμβούλιο με τις ψήφους των συμβούλων της πλειοψηφίας αποφάσισε, τα δημοτικά τέλη

να παραμείνουν για ακόμη μία χρονιά ως έχουν παρά την εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του Δήμου η οποία πρότεινε

την εξίσωση των δημοτικών τελών για ολόκληρο τον Δήμο Καρδίτσας στο ποσό των 1,10 ευρώ/τμ.

Πιστεύαμε ότι ο Καλλικράτης θεσμοθετήθηκε για να δημιουργηθούν μεγάλοι ισχυροί δήμοι όπου υπό την κεντρική διοίκηση των υπηρεσιών θα εξοικονομούνταν πόροι και οι κάτοικοι θα απολάμβαναν ισονομία και ισοπολιτεία. Αντ' αυτού βλέπουμε ότι με αποφάσεις του Δ.Σ., όπως η παραπάνω, δημιουργούνται αδικίες που τροφοδοτούν αντιπαλότητες μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων.

Αιολικά πάρκα στα Άγραφα;

Χωρίς αμφιβολία τα αιολικά πάρκα αποτελούν την ηπιότερη μορφή εναλλακτικής ενέργειας, ώστε σταδιακά και η χώρα μας να απεξαρτηθεί από τα ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα και τον λιγνίτη. Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε με βάση ποιες προϋποθέσεις συντάσσονται οι σχετικές μελέτες για την εγκατάσταση των αιολικών πάρκων, υπόθετουμε όμως ότι πρώτη προϋπόθεση θα είναι η διάρκεια και η ταχύτητα των ανέμων. Ασφαλώς αυτή δεν μπορεί

να είναι η μόνη προϋπόθεση. Όπου δηλαδή φυσάει ή όπου βολεύει τους επενδυτές, εγκαθιστούμε και ένα αιολικό πάρκο, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη την αλλοίωση του τοπίου, την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, τη διάνοιξη τεράστιων δρόμων για τη μεταφορά των γεννητριών, την καταστροφή των βιοτόπων, της πανίδας και της χλωρίδας, την ισοπέδωση των κορυφογραμμών, την ενδεχόμενη μεταβολή των υδάτινων διαβάσεων και γενικά τη μετατροπή του φυσικού περιβάλλοντος σε βιομηχανική ζώνη.

Αν είναι να εγκατασταθούν αιολικά πάρκα στα Άγραφα, αυτό πρέπει να γίνει σε χώρους που δεν προκαλείται καταστροφή του φυσικού τοπίου και με τη συγκατάθεση των τοπικών κοινωνιών. Όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται άνωθεν και ερήμην της τοπικής κοινωνίας, βρίσκουμε δικαιολογημένες τις αντιδράσεις των αγραφιώτικων συλλόγων καθώς και την απορριπτική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καρδίτσας.

Αγροτικό ιατρείο Ραχούλας

Με έπιπλα και καρδιογράφο εξοπλίστηκε το Αγροτικό Ιατρείο του χωριού μας και μετά από απουσία μηνών τοποθετήθηκε στο χωριό μας αγροτικός γιατρός. Ως γνωστόν από τις αρχές του 2013 εφαρμόζεται η ηλεκτρονική συνταγογράφηση, δηλ. οι συνταγές των φαρμάκων γράφονται μέσω διαδικτύου. Πώς να γίνει αυτό αφού το τηλέφωνο του κοινοτικού γραφείου δεν έχει σύνδεση στο διαδίκτυο; Έτσι ο γιατρός παίρνει τα στοιχεία των χωριανών μας ασθενών, πηγαίνει στο Δημαρχείο στο Καλλίθεο κάνει τις συνταγογραφήσεις μέσω διαδικτύου και ο πρόεδρος του χωριού μας θα πρέπει να είναι επί ποδός για να μεταφέρει τις συνταγές πάλι στο χωριό. Όλα αυτά διότι ο Δήμος αδυνατεί να χρηματοδοτήσει με 10 ευρώ τον μήνα τη σύνδεση του τηλεφώνου της κοινότητάς μας με το διαδίκτυο!

Το γράψαμε και παλιότερα, η ενσωμάτωση της Δ.Ε. Ιτάμου στον υπερχρεωμένο Δήμο Καρδίτσας, ήταν μία απυχής ενέργεια, που όσο περνάει ο χρόνος θα το συνειδητοποιούμε όλο και περισσότερο.

Κατάπτωση βράχων στη διάβαση "Βρύση Ζαχαριά"

Τεράστιος βράχος αποκολλήθηκε λόγω των βροχών και κάλυψε όλο το πλάτος του οδοστρώματος αποκλείοντας εντελώς τη διάβαση προς Παλιοζωγόπι,

όπως δείχνει η φωτογραφία. Έγιναν διαβήματα προς το Δήμο Καρδίτσας και την Περιφέρεια και οι βράχοι απομακρύνθηκαν. Από το σημείο αυτό διέρχονται λεωφορεία και μεγάλα οχήματα και ο κίνδυνος να αποκολληθούν, ανά πάσα στιγμή, και οι συνεχόμενοι βράχοι παραμένει, γι' αυτό οι διερχόμενοι -εποχούμενοι ή πεζοί- πρέπει να είναι προσεκτικοί, μέχρις ότου οι αρμόδιοι αποφανθούν για την οριστική διευθέτηση του προβλήματος, η οποία δεν είναι άλλη από την απομάκρυνση και των υπόλοιπων βράχων που κρέμονται "στον αέρα", έτοιμοι, ανά πάσα στιγμή να καταπέσουν και να θρηνήσουμε θύματα.

Η καλύβα του Αποστόλη στον Ίταμο

Μια σπάνια, ίσως η μοναδική φωτογραφία που εικονίζει τον Ίταμο, όπως ήταν πριν έλθει ο...πολιτισμός.

Δίπλα στη βρύση η καλύβα του Αποστόλη, η οποία και τι δεν θυμίζει στους παλαιότερους!

Στη μέση του δρόμου ο Θωμάς Κατσιούλας παρατηρεί την... περίπλοκη αρχιτεκτονική...

ΗΛΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ
MALTEZOS

ΘΕΡΜΟΠΟΜΠΟΙ
ZANKER Γερμανίας - EHT GROUP
ΒΕΗΑ Νορβηγίας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 29 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ

Τηλ.: 24410-23952 Κιν.: 6977393399

Φαρμακείο
Αποστολία Λ. Κατσιούλα

Τέρμα Ταυρωπού
(δίπλα στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν. 6949 720517

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΙΔΗΡΟΥ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ

ΘΩΜΑΣ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΘΕΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ.: 24410 81016, 81009
ΚΙΝ.: 6977665475, 6977600717

